

ŽELEZAR

Jesenice, 7. junija 1990

Številka 22 • XXXIX

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradašja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, sekretar uredništva Đinka Trako. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna, Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, sekretar uredništva 26-21. Stavke in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZ. ZA PRODAJO			
	količ. mes.	ind. mes.	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	2.124,0	114,8				
Jeklarna 2	2.026,0	72,3				
Livarna	0,0	0,0	0,0	0,0	139,7	67
VBS	2.382,1	96,1	443,0	61,7	22.965,6	97
HVB	1.566,2	152,2	1.154,1	113,8	45.965,7	103
HVJ	250,0	148,8	224,5	138,5	7.742,8	89
PVT	326,4	105,6	233,6	75,5	9.705,4	98
VDP	667,0	91,4	610,9	86,6	25.519,0	93
Žičarna	472,4	102,9	275,6	90,9	10.772,2	101
Jeklovlek	185,9	144,1	154,3	119,6	8.388,6	106
Elektrode	214,1	104,9	114,9	60,4	5.305,8	79
Žebeljarna	68,3	85,3	85,4	106,7	3.204,1	103
Žič. valjarna	301,2	37,3	62,9	44,6	5.061,2	127
ŽELEZARNA	10.583,6	95,8	3.359,2	89,5	144.770,1	98

Potek proizvodnje v maju je bil neugoden, kar je bilo razvidno iz prejšnjih sestavkov, objavljenih na tem mestu. V zadnjih dnevih smo skupne rezultate uspeli nekoliko izboljšati v količini odpreme. Mesec maj smo zaključili z odpremo 23.351 ton (85 % načrtovane količine). Ker sem o vzrokih zaostankov za načrtom že pisal tedensko, v zadnjih nekaj dnevih pa se niti rezultati niti razmere niso toliko spremenile, da bi prišlo do bistvenih sprememb, moramo le ugotoviti, da z rezultati ne moremo biti zadovoljni, saj so tako nizki, kot že dolgo niso bili. S posledicami nizke realizacije se bomo srečali prav kmalu.

Dinamika proizvodnje v prvih dnevih junija je boljša, resni problemi pa bodo nastopili, če ne bomo v čim krajšem času rešili vprašanja obratovne sposobnosti in doseganja dnevnih programov v Jeklarni 2. Zniževanje energetske in stroškovne ugodnejšega programa izdelave jekla pomeni slabšanje ekonomike Železarne Jesenice, po drugi strani pa pomanjkljivost v materialni bilanci. Tega v sedanji finančni situaciji ne moremo nedoknaditi niti z nabavo polizdelkov niti znotraj železarnje z aktiviranjem medfaznih zalog, ki so že dalj časa minimalne.

Tako je končni rezultat odvisen od delovanja celotne proizvodne verige, dnevni zaostanek pa pomeni tudi slabi končni mesečni rezultat. Blokada žiro računa železarnje se nam ob takih rezultatih, kot so bili maja, dogodi izredno hitro in tega se moramo zavedati vsak dan in vsako uro našega dela.

Podpredsednik PO za proces:
Božidar Bartelj, dipl.ing.

Dr. Božidar Brudar — novi župan

V četrtek, 31. maja, smo v jeseniški občini končno dobili župana, prvega po osvoboditvi, ki ni iz komunističnih vrst. To je kandidat DEMOS-a in član Socialdemokratske stranke dr. Božidar Brudar. Je Jeseničan, diplomirani inženir fizike, s tega področja je naredil tudi magistririj, doktorat pa je zagovarjal na Elektrotehniški fakulteti.

Dr. Božidar Brudar

V Železarni je delal nekaj let na raziskovalnem delu. V tem času je v našem glasilu objavil nekaj prispevkov s področja svojega delovanja. Po odhodu iz Železarnje pred štirimi leti se je zaposlil v Iskri Kibernetiki v Razvojno-raziskovalni enoti. Podobno kot v Železarni se je tudi tu ukvarjal s fizikalnimi raziskavami in razvojem novih izdelkov.

Vprašali smo ga, kako se je, kot teh-

nik po stroki, odločil preseliti v politiko in kandidirati za župana: »Za kandidaturu za župana sem se odločil zaradi spoznanja, da se naša družba vse bolj demokratizira in da nastajajo možnosti za uresničitev zamisli, ki jih prej iz različnih razlogov ni bilo mogoče.«

Izid volitev je bil tesen, kar kaže na močno opozicijo. Kako bo to vplivalo na delo skupščine?

»Vsekakor bo poslej v skupščini slišati več različnih mnenj o vsaki zadevi, ki jo bomo obravnavali. Prepričan sem, da ne bomo samo dvigovali rok oziroma glasovali za ali proti, ampak bodo razprave o vsaki obravnavani zadevi bolj pestre in poglobljene. Čutiti bo večjo zavzetost poslancev, ki bodo zastopali interese svojih strank. Te pa najbrž ne bodo hotele biti brez lastnega stališča o vsaki pomembnejši zadevi. V praksi si to delovanje predstavljam v obliki podobni delovanju klubov poslancev, ko se predstavniki strank med seboj dogovorijo za skupno strategijo oziroma način delovanja.«

Večkrat je že bilo slišati, da bo funkcija župana v prihodnje dobila na veljavi in da bo župan, tako kot je to v navadi na Zahodu, imel več besede pri različnih odločitvah. »Slišal sem že podobne govorice, vendar o tem ne vem nič konkretnega. Kako bo, bomo videli čez čas. Z vsemi predpisi se še nisem seznanil. Tisti pa, ki jih poznam, pa so

neuporabni, denimo Statut, ki je poln fraz. Treba ga bo dopolniti. To bodo morali storiti na republiški ravni. Sploh nam na mnogih področjih manjkajo predpisi, ki bi jih morali sprejeti na republiški ravni, ne pa da vsaka občina po svoje ureja posamezna področja, ki so pravzaprav zelo pomembna in podobna v vseh občinah. Značilen primer za to so volitve za predsednika skupščine občine, ki so jih v vsaki občini izvedli po svoje.«

Kot dolgoletni delavec Železarne dobro poznate razmere v njej. Sedaj, ko prevzimate funkcijo predsednika, je stanje v Železarni vse prej kot rožnato, to pa vpliva na položaj vsega gospodarstva v občini. Kako stanje sanirati?

»Občina se v strokovne zadeve v železarni ne bo vtikala, morali pa bomo, če bo to v naši moči, ustvariti pogoje za sanacijo. Železarna ima še veliko neizkoriščenih potencialov, predvsem v ljudih in v njihovem znanju. Ti inovativni potenciali bi lahko veliko prispevali k sanaciji posameznih delov proizvodnje in uvedbi novih procesov, veliko več kot kdorkoli od zunaj. Denimo ravno modernizacija tehnoloških procesov v ZDA je v polnem razmahu. Ta sicer ne more rešiti vsega, lahko pa ob drugih pogojih prispeva k izboljšanju razmer tudi pri nas.

Menim pa, da nobena sanacija ne bo uspešna brez dodatnega kapitala. Samo z zateganjem pasu se ne da rešiti vsega. Črna metalurgija mora, kot bazična industrija, imeti tudi vso podporo družbe.«

db

Ekologija nista le zrak in voda

V naši železarni varstvu okolja namenjamo veliko pozornosti, čeprav se s tem ne hvalimo preveč. Peti junij, svetovni dan varstva okolja, pa je vedno lepa priložnost, da pogledamo, kaj smo že naredili in kaj nas še čaka. Tokrat je bil naš sogovornik Janez Jamar, podpredsednik poslovnega odbora za razvoj.

Iz preteklosti je ostalo nekaj nerešenih problemov in štirje od teh (nevtralizacija v HVB, cepitev oljnih emulzij, sežig oljnih gošč, sanacija regeneracije) so kot samostojni projekti vnešeni v investicijski program Železarnje za letošnje leto. Tako smo se najprej pogovarjali o tem, potem pa še o drugem delu ekologije, o odnosu do delovnega okolja in do samega sebe.

Janez Jamar je dejal, da se trudi nadaljevati prizadevanja za boljše okolje. Pri tem smo precej že naredili, vendar je treba vsako leto še nekaj dodati. Zato smo v letošnji investicijski načrt vključili tudi omenjene štiri ekološke projekte, ker so ti tehnološko in tehnično najbolj pripravljeni. Po drugi strani pa so za normalno delo posameznih obratov zelo pomembni.

Projekti so pripravljeni po zahtevani metodologiji in konkurirajo za sredstva iz posojila mednarodne banke za obnovo in razvoj (v okviru energetske varčevalnega programa, ki je bil razširjen tudi na ekološko področje). Za vsak projekt je narejen tudi investicijski program, zahtevani rezultat pa je skladen z novo zakonodajo o varstvu okolja.

Pri vseh projektih, torej tudi pri ekoloških, je osnovni problem financiranje. Pogoj za financiranje omenjenih ekoloških projektov je tekoče pozitivno poslovanje Železarnje, saj bodo poleg pričakovanih posojil potrebna tudi lastna sredstva (vrednost vseh štirih projektov je okrog deset milijonov dinarjev). Ti projekti pa so le en del potrebe po investicijskih vlaganjih, kjer ima absolutno prednost rekonstrukcija valjavskega ogrodka štekel.

Nerešen ekološki problem je sekundarna bela jeklarska žilindra na haldi, kjer iščemo najboljše tehnično rešitev. Projektna skupina pripravlja predlog tehnološke rešitve za izdelavo projekta sanacije. Nadaljujemo tudi sanacijo pogojev za luženje nerjavne žice in hladno valjanih trakov v Žičarni in Hladni valjarni Jesenice, kjer načrtujemo ukinitve stare bobnaste lužilne naprave.

Težave povzročajo tudi nadaljevanje sanacije hrupa stiskalnice DEE 1250 na Javorniku. Pri tem nas ovira tudi zavlačevanje reševanja te problematike s strani dobavitelja stiskalnice, Železarne Ravne. Prisotni so še določeni, tekoči problemi, ki povzročajo občasno onesnaževanje zraka iz jeklarn. Poleg sanacije teh problemov, ki jih že rešujemo, pa bo nujno tudi odgovornejše delo pri upravljanju in vzdrževanju čistilnih naprav.

Ekologija je tudi pomemben del vsakega razvojnega projekta, saj mora vsak absolutno ustrezati ekološkim zahtevam. Da bi lažje rešili nekaj zadev iz preteklosti, smo pri načrtovanju investicijskih sredstev le-te po vsebini razdelili na več področij in eno od teh

(Nadaljevanje na 4. strani)

Sto let izdelkov: vroče valjane žice, vlečene žice, žičnikov in žebeljev ter hladno valjanih trakov

Leta 1890 je bila v Železarni Jesenice, takratni Kranjski industrijski družbi, zaključena prva faza modernizacije proizvodnje. V Jeklarni je pričela obratovati prva 10-tonska Siemens-Martinova peč, ki je omogočila razvoj vseh ostalih obratov oz. izdelkov iz vroče valjane žice, vlečene žice, žičnikov - žebeljev ter hladno valjanih trakov. V maju 1890 leta je bil začetek proizvodnje vroče valjane žice v valjarni žice Jesenice, v juniju je bil začetek proizvodnje vlečene žice oz. žičarstva ter v okviru Žičarne še Žebeljarna, ki je s proizvodnjo žičnikov pričela že zadnje tri mesece 1889 leta, z nabavljeno žico. Nekaj mesecev pozneje je v Žičarni pričel z delom še oddelek za hladno valjanje trakov.

Sto let proizvodnje pomeni življenjsko delo vsaj treh človeških rodov; sedanji rod zaposlenih predstavljamo tretjo in tudi že četrto generacijo, ki s svojim znanjem in delom nadaljuje delo, začeto pred enim stoletjem. V teh stotih letih so Železarna Jesenice in zaposleni v njej doživeli in preživeli že mnogo kriz. Največja krizna leta so bila leta obeh svetovnih vojn, ko sta delo in proizvodnja praktično prenehala, a vselej je po vsaki krizi proizvodnja še hitreje napredovala. Tudi zadnjih 45 let smo preživeli dve večji krizi in sedaj doživljamo že tretjo po drugi svetovni vojni. Tradicija in znanje sta nam tudi danes jamstvo, da bomo to krizo uspeli premagati.

Obletnice navadno izrabimo za to, da pregledamo prehojeno pot, iz ugotovitev in analiz prehojene poti pa izdelamo zaključke in smernice za pot naprej.

Zato bom skušal navesti prehojene poti vseh štirih obratov oz. naših štirih izdelkov - vroče valjane žice, vlečene žice, žičnikov in žebeljev ter hladno valjanih trakov.

Valjarna žice

V starih županih najdemo podatek, da je bila teža izvaljanih kolobarjev žice pred 100 leti le 25 kg iz SM jekla in samo 15 kg iz pudlanega jekla, kajti v tem letu so obratovale še pudlarske peči za proizvodnjo kovanega jekla.

Proizvodnja valjarne žice je v naslednjih trinajstih letih dosegla letno proizvodnjo 34.579 ton, kar je navede-

no v statistiki proizvodnih rezultatov Železarne Jesenice. Naslednjih 10 let proizvodnja žice niha iz leta v leto od 29.608 do 37.685 ton in v letu 1913 pred prvo svetovno vojno pade na 21.786 ton. Prvih sedem let po tej vojni proizvodnja ne preseže 11.000 ton, šele v letu 1938 doseže proizvodnja vroče valjane žice ponovno letni nivo, ki je bil pred prvo svetovno vojno in v letu 1940 maksimalno 35.736 ton.

Druga svetovna vojna praktično ustavi proizvodnjo vroče valjane žice in ta v letu 1944 znaša samo še 2.393 ton. V dveh letih po drugi svetovni vojni doseže proizvodnja 33.767 ton in v letu 1959 preseže 50.000 ton valjane žice letno. Z izgradnjo nove valjarne žice na Belu v letih 1965 do 1967, smo valjarne žice na Jesenicah v letu 1969 ukinili. V novi valjarni smo v letu 1969 dosegli proizvodnjo 72.203 tone, tako da leti 1967/1968 pomenita novo obdobje v valjanju žice. Teža kolobarjev žice znaša 225 do 250 kg, kar pa je v današnjem času mnogo pre nizko, ker v svetu valjajo kolobarje s težo 1.000 do 2.500 kg.

Največjo proizvodnjo smo imeli v letu 1976 in to 118.592 ton. Med leti 1971 do 1984 je proizvodnja znašala od 100.000 do 115.000 ton pri kontinuiranem delu valjarne, a v letu 1987 smo kontinuirno delo ukinili in sedaj imamo proizvodnjo valjarne žice med 70.000 do 80.000 ton.

Žičarna

Za vlečeno žico imamo malo podatkov do 1937 leta. Po oceni, ki jo je ob

90-letnici podal dipl.ing. Miroslav Nikolič, je bila mesečno zmogljivost okrog 1.000 ton, kar pomeni letno do 12.000 ton vlečene žice.

Debelo žico so izdelovali na dveh strojih s po dvema vlečnima bobnoma, ki sta obratovala vse do leta 1970. Za ostale dimenzije žic od premera 0,1mm do 5,0mm pa je bilo okrog 50 večstopenjskih strojev. Do druge svetovne vojne so vlekli večino žice skozi »vlečna železa«, ki so jih žičarji pripravljali sami, šele po drugi svetovni vojni so vso žico vlekli že skozi posebej izdelana vlečna orodja »votlice«, izdelane iz trdih kovin.

V statistiki proizvodnje Železarne Jesenice zasledimo prvo letno proizvodnjo v letu 1937 in to 17.579 ton, kar pomeni, da so proizvodnjo glede na zmogljivosti iz leta 1890 povečali. Do druge svetovne vojne proizvodnjo iz leta v leto povečujejo in dosežejo 1940 leta že 23.563 ton.

Kriza druge svetovne vojne tudi to proizvodnjo praktično ustavi in znaša leta 1945 samo še 4.266 ton, a že v letu 1946 ponovno doseže 14.401 ton in v letih med 1946 in 1953 med 16.275 do največ 20.106 ton. V letih 1953 in 1954 so preselili vse žičarske stroje in ostalo opremo v novozgrajeno modernejšo industrijske hale v Hrenovici. Mehanizacija dela, notranjega transporta in primernejša organizacija dela so omogočili, da so na istem strojnem parku podvojili proizvodnjo in v letu 1957 dosegli 35.664 ton. Z novimi tremi stroji proizvodnja naraste do 46.755 ton v letu 1964, a v letih 1965 in 1966 doživi žičarna močno preobnovo. V teh dveh letih je bilo nabavljenih in montiranih 22 novih žičarskih strojev. Z modernejšimi stroji doseže proizvodnja svoj maksimum med leti 1969 do 1979 in to od 51.031 do 65.399 ton, a v letu 1974 rekordnih 69.173 ton.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Delavke in delavci, novinarji in drugi zainteresirani občani

Informacijski tokovi grede mnogokrat čudno pot in za sabo puščajo tudi neželene posledice. To pa ni v korist niti podjetju niti posamezniku, pač pa običajno vnaša razdor in negotovost. Zato je vodstvo Železarnje odločilo, da vpelje posebno informacijsko metodo.

Vsak ponedeljek je od 14. do 15. ure v sejni sobi glavne pisarne organiziran informacijski biro.

Na postavljena vprašanja bodo odgovarjali: predsednik poslovnega odbora, podpredsedniki in direktorji Železarne Jesenice.

Zahtevnejše odgovore bomo objavljali v Železarnju.

Statutarne teze zveze neodvisnih sindikatov Slovenije (osnutek)

I. Zveza neodvisnih sindikatov Slovenije je samostojna, demokratična interesna družbenoekonomska organizacija prostovoljnega članstva, vključena v organiziranega po posameznih panožnih dejavnostih ali poklicih, ki štiti in zastopa njihove interese pred delodajalci, njihovimi združenji in državo.

II. ZNSS je organizacija prostovoljnega članstva, organiziranega v sindikalne skupine, osnovne organizacije, sindikate podjetij, poklicne sindikate posameznih panog in poklicne sindikate.

III. Članstvo v ZNSS
Član ZNSS lahko postane vsak delojemalec, ki je dopolnil 15 let, sprejema programsko izjavo in statutarne teze ter podpiše pristopno izjavo.

IV. Sindikati podjetij predstavljajo temeljno obliko sindikalnega organiziranja in delovanja.

Sindikat podjetja je pravna oseba in samostojno zastopa in štiti interese delojemalcev pred delodajalci. Zaradi učinkovitejšega uveljavljanja svojih interesov se podjetja enakih ali sorodnih dejavnosti povezujejo v panožne ali poklicne sindikate.

V. 1. Organi sindikata podjetja so: občni zbor članstva, izvršni odbor in nadzorni odbor.

Občni zbor članstva sestavljajo vsi člani ZNSS v podjetju. Sklepien je, če je na njem prisotnih nad 50 % članov, je najvišji organ sindikata podjetja in je pristojen:

- da sprejema program in pravilnik delovanja sindikata podjetja, sprejema usmeritve in ocenjuje delo izvršilnega odbora,
- da izvoli s tajnim glasovanjem predsednika sindikata in člane nadzornega odbora.

Izvršni odbor sestavljajo predsednik sindikata podjetja, sekretar, blagajnik in sindikalni zaupniki. Predsednik sindikata podjetja ZNSS je za manjša podjetja (do 500 članov sindikata) polprofesionalna funkcija, za podjetja, ki imajo nad 1000 članov ZNSS, pa je profesionalna funkcija, ki se plača iz članarine sindikata.

Sindikatu podjetja stojijo na razpolago strokovne službe dejavnosti po regijah oziroma na sedežu ZNSS.

2. Sindikat podjetja ZNSS pa lahko tudi samostojno odloča o načinu svojega organiziranja in delovanja.

VI. 1. Panožni sindikat združuje člane ZNSS podjetij in ustanov sorodnih dejavnosti. Je pravna oseba in predstavlja konstitutivni del ZNSS. Posamezni panožni in poklicni sindikati delujejo in odločajo samostojno v okviru dejavnosti v skladu z lastnim programom ZNSS. Organi panožnega in poklicnega sindikata so: skupščina, svet in nadzorni odbor. Predsednik sveta panoge oziroma poklicnega sindikata sklicuje in vodi seje sveta ter predstavlja panožni oziroma poklicni sindikat v pravnih odnosih s tem, da lahko svoja pooblastila prenese na druge člane sveta.

2. Panožni sindikat ZNSS pa lahko tudi samostojno odloča o načinu svojega organiziranja in delovanja.

VII.

Organi ZNSS so: kongres, konferenca, svet in nadzorni odbor.

VIII.

Kongres ZNSS je najvišji organ Zveze neodvisnih sindikatov Slovenije in se sklicuje vsake štiri leta. Izredni kongres lahko skliče svet ZNSS z dvotretjinsko večino, oziroma na zahtevo dveh tretjin članov konference ZNSS.

Pristojnosti kongresa:

- sprejema program in statut, daje smernice ekonomsko-socialne politike,
- voli člane sveta, nadzornega odbora,
- izoblikuje in daje smernice.

IX.

Konferenca ZNSS Konferenco sestavljajo člani sveta, nadzornega odbora, po dva člana iz statutarne in programske komisije in po dva do osem članov iz panožnih ZNSS (glede na število članstva).

Konferenca sklicuje predsednik sveta ZNSS in v medkongresnem obdobju oblikuje in sprejema spremembe statuta in programa ter lahko nadomesti, izvoli ali razreši največ polovico članov organov ZNSS na republiškem nivoju.

X.

Svet ZNSS Svet Zveze neodvisnih sindikatov Slovenije bo imel v prehodnem obdobju do 1. rednega kongresa 25 članov iz raznih panog in poklicnih dejavnosti, izvoljenih na ustanovnem kongresu ZNSS; po funkciji pa so enakopravni člani sveta tudi predsedniki svetov panožnih sindikatov. Svet je med kongresoma najvišji organ ZNSS in je pristojen:

- bistvenih spremembah pogojev za delo in ne more ugotavljati presežkov delavcev ter odločati o prenehanju potrebe po njihovem delu.

V družbenih podjetjih in organizacijah pa o vseh teh pravicah odločajo pristojni organi upravljanja.

3. Opredelitev mehanizmov za varstvo delavcev v primeru stečaja.

4. Pri določanju trajanja delovnega časa, ne glede na to, ali gre za poln delovni čas ali za druge oblike delovnega časa, je potrebno uveljaviti izhodišče, da se trajanje delovne obveznosti delavcev skrajšuje v vseh dejavnostih, kjer so izpolnjeni pogoji za to, na največ 40 ur tedensko, omejiti pa je treba tudi druge oblike delovnega časa, zlasti nadurno in nočno delo.

5. Delovno razmerje za nedoločen čas ostaja temeljna oblika sklenitve delovnega razmerja, zato širitev zaposlovanja za določen čas s kolektivnimi pogodbami mimo primerov, določenih z zakonom, ni mogoča. Med presežke delavcev ni mogoče uvrstiti delavcev v času nosečnosti ali med porodniškim dopustom, tudi če ji med tem časom izteče odpovedni rok.

6. Zaradi zagotavljanja spoštovanja zakonitosti, spoštovanja delavčeve osebnosti in njegovega dostojanstva je potrebno z ustreznimi sankcijami zagotoviti konkretno in zakonito odločanje o pravicah in obveznostih delavca. Odškodnina delavcu za nezakonite odločitve je torej v funkciji spoštovanja kolektivnih pogojev in bo tudi prispevala svoj delež k ohranitvi ustreznega ravnanja med delom in kapitalom.

7. Izhodišči osebni dohodek (cena dela) se določijo v skladu z metodologijo za izračun najnižjega osebnega dohodka po cenah na dan podpisa kolektivne pogodbe. Delavec ima pravico do plače vsak mesec, najkasneje do 18. v mesecu.

8. Regres za letni dopust znaša 100 % povprečnega osebnega dohodka delavcev v gospodarstvu Republike Slovenije zadnjega trimesečja pred izplačilom regresa in se izplačuje kot trinajsti (13.) osebni dohodek.

9. Vztrajali bomo pri uveljavljanju štirinajstega (14.) osebnega dohodka kot udeležbe pri dobičku po vnaprejšnjem merilih za delitve na posamezne delavce.

10. Vrednosti posameznih kategorij v kolektivni pogodbi temeljijo na načrtovani 13-odstotni inflaciji. V primeru večjega odstopanja od načrtovane inflacije se določijo nova izhodišča.

Na teh podlagah bomo naredili vse, da bomo pogodbe podpisali čimprej, najkasneje pa v zakonskem roku.

- da voli in razreši predsednika sveta ZNSS,

- da udejanja smernice ekonomsko-socialne politike, sprejete na kongresu,
- da vodi pogajanja skupaj z drugimi sindikalnimi organizacijami in predstavniki delodajalcev ob sklepanju kolektivnih pogojev,

- da daje pobude, oblikuje in skupščini Republike Slovenije predlaga spremembe in sprejem novih zakonov s področja varovanja, izboljšanja in zaščite družbenoekonomskega in socialnega položaja delojemalcev,

- da usklajuje, koordinira in daje strokovno pomoč panožnim in poklicnim sindikatom,

- da v skladu z dogovorom s panožnimi sindikati določi višino in način plačevanja in zbiranja članarine in neplačevanje članarine za brezposelne.

XI. Predsedstvo sveta ZNSS Svet izmed svojih članov izvoli predsedstvo in sekretarja sveta ZNSS. Struktura predsedstva je v pristojnosti sveta. Predsedstvo sveta predstavlja operativni izvršilni organ sveta. Predsedstvo za svoje delo odgovarja svetu.

Seje predsedstva sveta sklicuje in vodi predsednik sveta ZNSS, ki pravno tudi predstavlja ZNSS.

Predsedstvo sveta udejanja sklepe in stališča sveta, organizira in nadzira delo strokovnih služb, skrbi za finančno poslovanje in informiranje.

XII. Nadzorni odbor ZNSS Nadzorni odbor šteje od 3 do 7 članov, izvoljenih na kongresu na prvi konstitutivni seji, ki jo skliče predsednik sveta ZNSS. Izmed svojih članov izvolijo predsednika in podpredsednika nadzornega odbora. Glavne pristojnosti nadzornega odbora ZNSS so:

- finančno-materialni nadzor,
- obveščanje članov in organov o prihodkih in odhodkih,
- poročanje svetu in kongresu.

XIII. Financiranje ZNSS Sredstva financiranja ZNSS so redna in izredna. Redna sredstva so prihodki iz članarine, prispevkov pravnih in fizičnih oseb, dohodki iz proračuna in dohodki iz gospodarskih dejavnosti. Izredna sredstva so namenski prihodki iz proračuna in namenski prispevki pravnih in fizičnih oseb v skladu z zakonom in pravilnikom o finančnem poslovanju.

Sprejeto na Ustanovnem kongresu ZNSS, dne 30.3.1990 v Ljubljani

Prva pogajanja med sindikatom in poslovodnimi delavci Železarne

Delavci Železarne že nekaj časa negotujemo zaradi še ne izplačanega regresa za dopust. Tudi na zadnjem delavskem svetu Železarne so se delegati dogovorili zgolj za poročilo o osebnem dohodku in regresu, ki pa je bil po nekaterih izjavah vodilnih še vnaprejšnjem. Denarja namreč ni, so poudarjali vodilni delavci. Ko bo, pa naj bi izplačali regres v višini 4.200 dinarjev.

Čeprav je bila obljuba po višini valjiva, je bil čas izplačila tako negotov, da so sindikalni zaupniki na vzdrževanju sklenili, da vprašanje regresa razrešijo konkretno! Na sestanku so se dogovorili, da bodo od vseh odgovornih zahtevali, da se regres v najkrajšem času brezkompromisno izplača. V nasprotju primeru, so poudarili, bodo stavkali! Zahtevali so sestanek z vodstvom sindikata Železarne in z vodstvom ter poslovodnimi delavci Železarne, kjer naj bi skupaj proučili nastalo situacijo. Tem zahtevom so se pridružili tudi zaupniki sindikatov obratov z Bele in Javornika, ki so izoblikovali tudi zahteve za takojšnjo rešitev naslednjih vprašanj:

1. Zahtevamo izplačilo regresa v obljubljeni višini 4.200 din na delavca do 11. 6. 1990, do 10. ure.

2. Zahtevamo povišanje osebnih dohodkov na višino pokojnin delavcev, ki so s polno dobo odšli v pokoj in zaradi težkega stanja preživljajo delavcev Železarne.

3. V kolikor se ti dve zahtevi ne odobri, se 5. 6. 1990 ob 12.30 organizira ponovni sestanek v enaki sestavi s povabilom sredstev javnega obveščanja in se organizira prekinitve dela dne 12. 6. 1990 ob 10. uri.

Do 5. junija se je v Svobodne sindikate včlanilo 70 % delavcev naše železarne.

Ostre in konkretne zahteve, pa tudi grožnje s štrajkom, so pognale kri po žilah vsem – tudi sindikatu Železarne, ki si je še na zadnji seji delavskega sveta prizadeval izboriti ustrezen sklep o regresu.

Sedaj koraka nazaj ni bilo več. Treba je bilo sesti za pogajalno mizo s poslovodnimi delavci in se o postavljenih zahtevah temeljito pogovoriti in izoblikovati rešitve!

Gostoljublje so nam ponudili vzdrževalci. V njihovi sejni sobi smo se na eni

strani pogajalske mize zbrali zaupniki in predstavniki sindikata, na drugi pa trije poslovodni delavci – podpredsednik: Božidar Bartelj, Janez Poljšak in Boris Smolej. Tri in pol urno pogajanje ni moglo na kratko opisati, reči pa je treba, da so sindikalni zaupniki prvo tovrstno preizkušnjo kolikortoliko uspešno opravili.

Glede na predstavljeno oceno in objektivne možnosti, za katerimi stojita tako poslovodni odbor kot tudi sindikat (podpisnika) so dosegli naslednji dogovori:

A. 1. Izplačilo regresa v višini 2.200 dinarjev bo 15. 6. 1990 v posebni kuverti. 2. Drugi del regresa bo izplačan 15. 7. 1990.

3. Osnova za izplačilo OD se zaradi izplačila regresa ne zmanjša.

4. S 1. julijem se izpelje 2. del napredovanja na delovnem mestu in strokovni razvoj in se predloži v sklepanje delavskemu svetu Železarne.

B. 1. Sindikat Železarne podpira sanacijski program Železarne in zahteva njegovo uresničitev.

C. 1. Vodstvo Železarne naj odgovori na članke v tisku in na komentar tov. Štaka v TV dnevniku dne 4. 6. 1990.

Te zaključke smo strnili v informacijo, ki je bila posredovana in predstavljena tudi med zaupniki iz obratov na Beli in Javorniku, ki se niso mogli udeležiti sestanka na Jesenicah. Po dokaj burni razpravi, ali je doseženi sporazum sprejemljiv ali ne, je končno prevladala odločitev, da se sprejme doseženi kompromis, vendar smo se dogovorili, da mora sindikat vztrajati in nadaljevati z aktivnostmi za povečanje osebnih dohodkov.

Kako uspešni ali neuspešni smo bili v prvih pogajanjih, bodo presodili delavci. Prepričani pa smo, da se moramo v teh novih odnosih še mnogo naučiti. Vsi bi bili radi čimbolj uspešni, tako pri delu kot v poslovanju, pa tudi pri uveljavljanju naših pravic. Najbolje bi bilo, da bi nam uspelo vse te odnose uskladiti v taki meri, da bi bili zadovoljni vsi. Morda bodo to prinesle (čež čas) kolektivne pogodbe, ki jih sedaj že nestrno pričakujemo. Vsekakor pa regres v dogovorjeni višini bo!

SINDIKAT ŽELEZARNE

Tokrat zaključujemo z objavo dokumentov prvega kongresa Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Predstavljamo Deklaracijo o kolektivnih pogodbah, Deklaracijo o družbeni lastnini in Deklaracijo o uresničevanju mednarodnih norm.

Deklaracija o kolektivnih pogodbah

Z novo zasnovo delovnih razmerij, ki jo uveljavljata zvezni in republiški zakon o delovnih razmerjih, prevzemamo sindikati pomembno vlogo pri oblikovanju delovnih razmerij. Kot predstavniki delavcev bomo pri podpisovanju kolektivnih pogodb izhajali iz naslednjih izhodišč:

1. Kolektivne pogodbe kot avtonomni vir prava lahko določajo le višji nivo pravic kot zakonski predpisi. Pri tem pa ni mogoče zniževati že pridobljenih pravic delavcev. Pri sklepanju kolektivnih pogodb bomo dosledno upoštevali splošno priznano načelo »in favorem«, tako da kolektivne pogodbe nižje ravni lahko določajo le višji nivo pravic kot kolektivne pogodbe višje ravni.

2. Splošno kolektivno pogodbo za zaposlene v gospodarstvu bomo sklenili z Gospodarsko zbornico Slovenije, splošno kolektivno pogodbo za delavce, zaposlene v organizacijah s področja družbenih dejavnosti in v organih družbenopolitičnih skupnosti, pa z Izvršnim svetom skupščine Republike Slovenije. Obe splošni kolektivni pogodbi se podpisata hkrati.

Zaradi spoštovanja dela in znanja kot nepogrešljivih sestavin proizvodnih odnosov in zaradi spoštovanja delavčeve osebnosti in njegovega dostojanstva, ki je odvisno od ustreznih ravni njegovih pravic, postavljamo Svobodni sindikati Slovenije minimalne zahteve, na katerih naj temelji kolektivno dogovarjanje:

1. Delovanje sindikata v podjetju ni mogoče omejiti z odločitvami organov podjetja. Sindikatu je potrebno omogočiti normalne razmere za delo v organizacijah oziroma pri delodajalcih. Nosilec sindikalnih funkcij mora podjetje zagotoviti najmanj eno plačano uro na zaposlenega delavca letno za opravljanje sindikalne dejavnosti, najmanj po 50 ur letno vsakemu sindikalnemu zaupniku. Nosilec sindikalnih funkcij pripada višja čaka kot na delovnem mestu pred izvojitvijo in stimulacija za sindikalno delo. Poslovodni organ oziroma delodajalec ne more brez sodelovanja delavcev na sindikata samostojno odločati o: lenitvi in prenehanju delovnega

ah po varstvu pravic delavcev,

Deklaracija o družbeni lastnini

Štiri desetletja dela, prizadevanj, truda in znanja, vložena v povojnem času jugoslovanske zgodovine, je ustvarilo premoženje, ki ga danes nazivamo družbena lastnina. Njen obseg ni tolikšen, da bi omogočal blaginjo, ki bi nas uvrščala med bogate družbe, vendar pa nihče ne more zanikati, da je niso ustvarili delavci s svojim delom, tudi na račun nizkega standarda in osebnih odrekanih. V nastajajočem sistemu tržnega gospodarstva in njegovih zakonitostih, ko se vedno iščemo poti preobrazbe družbene lastnine, nimamo ne pravnih ne drugih mehanizmov, s katerimi bi jo zavarovali pred odtujevanjem in razvrednotenjem. Priče smo pojavom, da družbena lastnina prehaja podvrednotena ali odtujena v zasebne roke, delavci pa, ki so jo ustvarili, izgubljajo delo in zaposlitev ter ostajajo brez ustrezne pravne socialne in materialne varnosti, kar spominja na začetke zgodnjega kapitalizma, ne pa na pravno in socialno pravično državo, ki jo želimo soustvarjati.

Temelje pravni in socialno pravični državi lahko zagotovijo le jasno opredeljeni pravno-lastninski odnosi nad sredstvi za proizvodnjo. Zato je neodločljiv korak preoblikovati družbeno lastnino v lastnino, katere oplajanje je podlaga za razvoj posameznika in vse družbe. Proces preobrazbe družbene lastnine mora hkrati pomeniti proces priliva »svežega kapitala«.

Odpreti je treba več poti za preobrazbo družbene lastnine, zlasti pa naslednji: prva - da se del družbene lastnine neodplačno ali odplačno razdeli med delavce po merilu njihovega prispevka, upoštevajoč tudi minulo delo delavcev, upokojeincev ter prispevek delavcev zunaj gospodarstva, del pa proda po tržnih cenah. Druga je prek reinvestiranja prihrankov delavcev in na osnovi njihove udeležbe v dobičku podjetja prek trajne vloge ali delavskih delnic. V javnih podjetjih oziroma tistih, ki so objektivno v monopolnem položaju, ali tam, kjer je država vložila sredstva za razvojno sanacijo, naj država nastopa kot polnopravni delničar pri upravljanju podjetja, vendar naj se tudi v teh podjetjih uveljavijo trajne vloge delavcev in delavsko delničarstvo.

Ni pa mogoče pristati na preobrazbo družbene lastnine, ki bi pomenila zmanjševanje vrednosti celotnega premoženja bodisi iz upravljalških ali kapitalističnih interesov.

Ob teh spoznanjih delegati 1. kongresa Svobodnih sindikatov Slovenije vztrajamo:

- da država oziroma njene institucije v času, dokler ne bo sprejeta ustreza zakonodaja, nemudoma sprejmejo pravno-varstvene mehanizme in ukrepe, s katerimi bodo preprečeni takšni načini odtujevanja družbene lastnine, ki pomenijo njeno razvrednotenje;

- da se opredeli kazenska in odškodninska odgovornost zoper tiste, ki so s svojim ravnanjem, nesposobnostjo ter neodgovornim odnosom povzročili bistveno zmanjšanje premoženja, stečaje podjetij in s tem prenehanje dela ter izgubo socialne in gnotne varnosti zaposlenih in njihovih družin;

- da se z razvojem sanacijskimi programi pospeši kapitalsko usposabljanje tistih programov, ki so tržno zanimivi in perspektivni ter s tem ohrani delovna mesta;

- da se s spremembami predpisov zagotovi delavcem v primerih, ko stečaja ni mogoče preprečiti, določena odškodnina ter status upnikov v stečajni masi;

- da država tudi z materialno podprtmi ukrepi razvojne politike ustvarja možnosti za odpiranje novih delovnih mest.

Delegati 1. kongresa Svobodnih sindikatov Slovenije zahtevamo, da se zavaruje prispevek delavcev k povečanju premoženja podjetij in drugih organizacij, ki so ga dali s svojim odpovedovanjem osebnim dohodkom, do katerih bi bili upravičeni v skladu z družbenimi usmeritvami in s prostovoljnimi nadurnim delom. Vsi delavci, ki so tako prispevali svoj delež k povečanju premoženja, morajo prejeti ustrezne vrednostne papirje (trajne vloge in delavske delnice), na podlagi katerih bi uveljavili svoje pravice do teh sredstev in glede na delež teh sredstev.

Deklaracija o uresničevanju mednarodnih norm

Z uvedbo tržnega gospodarstva, katerega element je tudi trg delovne sile, si bomo Svobodni sindikati Slovenije kot interesna organizacija delavcev aktivno prizadevali za uresničevanje ratificiranih konvencij Mednarodne organizacije dela in obeh mednarodnih paktov, ki so v funkciji uresničevanja in varstva pravic človeka, ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic delavcev, sindikalne svobode ter varovanja delovnega in življenjskega okolja.

Znano je, da je Jugoslavija, ki je sicer med redkimi državami »matičarji« Mednarodne organizacije dela, aktivno vključena v normativno dejavnost te organizacije, saj je doslej ratificirala 74 konvencij. Znano pa je tudi, da pri uveljavljanju teh konvencij ni primerno aktivna in odgovorna, saj smo bili kot država večkrat ne-

gativno obravnavani ob nadzoru nad izvajanjem teh konvencij.

Ustava SFRJ določa, da se mednarodne konvencije neposredno uporabljajo, saj z ratifikacijo postanejo del naše zakonodaje in jih morajo sodišča neposredno uporabljati. Ratificirane konvencije pa se ne uresničujejo le neposredno prek zakonov, ampak tudi prek kolektivnih pogodb in na druge načine, v skladu z nacionalno prakso. Za številne zadeve, ki so predmet ratificiranih konvencij, so po naši ustavi ureditvi vsebinsko pristojne republike pa tudi podjetja in delodajalci.

Svobodni sindikat Slovenije postaja kot partner kolektivnega dogovarjanja tisti subjekt, ki ga Mednarodna organizacija dela skladno s svojimi organizacijskimi načeli: univerzalnosti, tripartitnosti in politične nevtralnosti uvršča med reprezentativne predstavnike delavcev. To pa pomeni, da bomo Svobodni sindikati Slovenije dosledno upoštevali ratificirane mednarodne konvencije in ukrepanja, ko jih ne bo spoštovala država ali delodajalci.

Delegati kongresa se zavzemamo, da bomo v Svobodnih sindikatih Slovenije oblikovali strokovno službo, ki bo spremljala izvajanje ratificiranih konvencij Mednarodne organizacije dela in ki bo v funkciji uveljavljanja višjih standardov na področju dela in ekonomsko-socialnega položaja delavcev pripravljala ustrezne spremembe obstoječih konvencij ter predlagala ratifikacijo novih, s katerimi bomo raven pravic delavcev približali evropski ravni.

Vključevali pa se ne bomo zgolj v normativno dejavnost Mednarodne organizacije dela, ampak tudi v uporabo njene informacijske, publikacijske in znanstvene dejavnosti.

Povsem enako bomo upoštevali in ravnali z listinami Sveta Evrope in Evropske gospodarske skupnosti, ne glede na to, ali jih je Jugoslavija ratificirala ali ne, če ocenimo, da je njihovo upoštevanje nujna sestavina našega gospodarskega in družbenega razvoja in našega prodora v Evropo.

S temi aktivnostmi bomo Svobodni sindikati Slovenije uresničevali vpliv delavcev na normativno ureditev dela, uresničevali idejo o socialni varnosti ter zagotavljali varstvo delavcev.

Od vlade zahtevamo, da za razpravo v Skupščini Republike Slovenije pripravi informacijo, v kateri:

- ugotovi natančno število ratificiranih mednarodnih konvencij,

- ugotovi, katere mednarodne konvencije niso bile ratificirane in zakaj ne,

- takoj objavi poročilo komisij Mednarodne organizacije za delo o neveljavljanju mednarodnih konvencij v Jugoslaviji.

Sto let izdelkov: vroče valjane žice, vlečene žice, žičnikov in žebļjev ter hladno valjanih trakov

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sprememba programov vlečenja, manjši delež nizkoogljčnih žic in vedno več kvalitetnejših žic, ki zahtevajo dvojno oz. večkratno vlečenje, so naslednjih deset let do 1989 zmanjševali proizvodnjo do okrog 40.000 ton letno.

Kvalitetni program, ki vsebuje 23% vseh vlečenih žic za dodatne materiale oz. varjenja, 20% visokoogljčnih žic, 12% nizko in srednje legiranih žic in 2% visokolegiranih žic je dejstvo, s katerim lahko računamo na prihodnost.

Žebļarna

Kot sem že navedel, je bila žebļarna postavljena v istem času kot žičarna, vendar so s proizvodnjo pričeli že v zadnjih treh mesecih leta 1889. Proizvodnjo so pričeli z nabavljeno žico iz žičarne v Bistrici na Koroškem.

Od leta 1889 do 1892 je bilo postavljeno 32 strojev z zmogljivostjo mesečno 250 do 280 ton. Na prehodu v naše stoletje je bil strojni park povečan na 88 žebļarskih strojev in 12 strojev za izdelavo sponk, lepenkarjev in čevļarskih žbic. Na teh 100 strojih so imeli mesečno zmogljivost od 500 do 800 ton ali 6.000 do 10.000 ton letno. Statistični podatki za leto 1892 kažejo, da je bilo proizvedeno 6.651 ton, kar pomeni, da v strojnem parku ni bilo kakih bistvenih sprememb celih 47 let. Pred drugo svetovno vojno so dosegli rekordno količino proizvodnje 14.133 tone, po koncu vojne je ta znašala le še 1.334 ton.

Nato je proizvodnja naraščala od 6.910 ton v letu 1946 na 15.826 ton v letu 1964, ko je dosežena ponovno re-

kordna količina. Naslednjih 20 let je proizvodnja nihala med 10.000 in 12.000 tonami, odvisno od potreb na domačem in tujem tržišču. Zadnjih pet let pa je letna proizvodnja okrog 7.000 do 8.000 ton letno. V povojnem obdobju smo nekaj zastarelih strojev zamenjali s novjšimi in modernjšimi, vendar so tudi vsi ti stroji za današnji nivo tehnike zastareli.

Žičniki oz. žebļji so izdelek Železarn, ki ga praktično v celoti odpremo in prodamo v tujini. Največji odjemalci so ZDA, ZRN in Italija. Izvoz nam tudi v tej krizi domačega tržišča omogoča normalno proizvodnjo žebļarne in s tem tudi obstoj.

Proizvodnja žice, profilov in elektrod je zelo zahtevna predvsem zaradi izredno pisanega programa od nizko do visokolegiranih jekel, nizko srednje in visokolegiranih jekel, jekel za poboljšanje, cementacijo itd., približno 100 različnih analiz. Zato ob tako zahtevnem programu mora obstajati še žebļarna, ki s svojimi izdelki zmanjšuje veliko rizičnost ostalih izdelkov.

Hladna valjarna

Prva proizvodnja hladnovaljanih trakov v Železarni Jesenice v letu 1890 se je pričela na prvih osmih strojih za hladno valjanje trakov do širine 105mm. Odgovarjajoče krožne škarje in skupni pomožni oddelki so omogočili mesečno proizvodnjo 50 do 60 ton HVT. O proizvodnji do prve svetovne vojne nimam nobenih arhivskih podatkov, po tej vojni pa so investirali v nove valjalne stroje med leti 1930 do 1937 pred drugo svetovno vojno. Zato je zmogljivost valjarne v tem obdobju povečana na približno 5.000 ton letno. V

statistiki Železarn zato tudi v letu 1937 najdemo letno proizvodnjo 5.532 ton.

Količina HVT okrog 5.000 ton letno je ostala enaka vse do preselitve hladne valjarne v nove industrijske hale v Hrenovico v letih 1953/54. Manjša proizvodnja je bila med drugo svetovno vojno in to najnižja - 2.894 ton. Enako kot za žičarno je ta preselitev pomenila tudi za hladno valjarno korenito spremembo. Mehanizirano delo, mehaniziran notranji transport in modernjši organizacijski prijem so podvojili količino letne proizvodnje in to ob istem strojnem parku. Naslednjih šest let je bila proizvodnja povečana do 11.019 ton.

Z modernizacijo strojnega parka za hladno valjanje je proizvodnja od leta 1960 stalno naraščala in dosegla svoj maksimum 32.272 ton v letu 1977. Proizvodnjo okrog 30.000 ton HVT letno pa smo v valjni ohranili do 1982, nato pa jo načrtno znižujemo do približno 24.000, nekaj zaradi zastarelosti naprav nekaj zaradi zahtev tržišča.

Tradicija in znanje zaposlenih v jeniški hladni valjarni sta omogočila investicije v novo Hladno valjarno Bala za valjanje trakov do širine 1000mm in s tem smo osvojili proizvodnjo HVT vseh širin do 1000mm ter dosegamo letno proizvodnjo HVT in HVP do 137.000 ton letno.

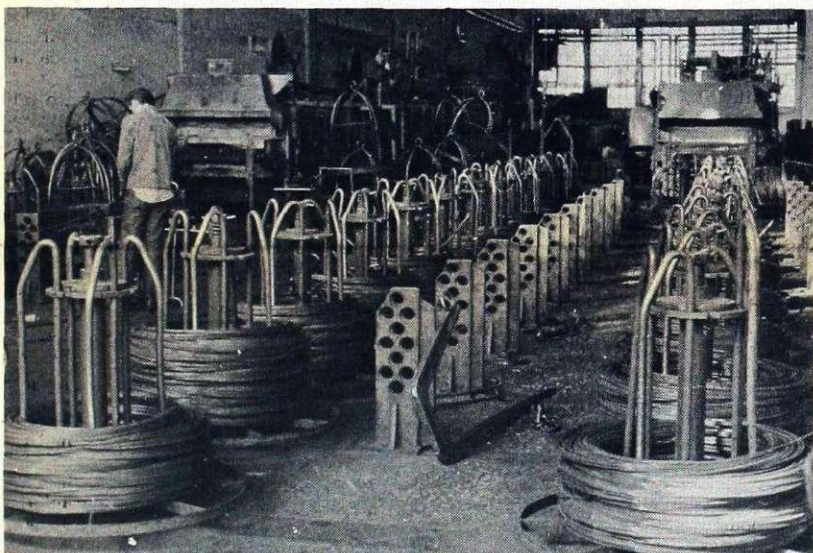
Tak je kratek prikaz stoletnega razvoja štiri izdelkov Železarn Jesenice. Razen govorice števil o proizvodnji, ki kažejo na mnoga nihanja v teh sto letih, bi morali dodati še nekaj misli k vsem tem programom.

Razen obeh vojn, ki sta največji krizi, iz statističnih podatkov vidimo, da manjše oz. večje krize obstajajo vedno in se ciklično ponavljajo. Povečanje proizvodnje v statističnem pregledu pove, da smo modernizirali ali nabavili nove proizvodne naprave oz. z lastnim delom in znanjem povečali zmogljivosti naprav.

Z lastnim znanjem in večjimi ali manjšimi inovacijami smo valjarno žice tako dopolnili, da programe lažje prilagajamo zahtevam tržišča v današnjem času. Žični program s približno sto različnimi analizami jekel spada med izredno zapletene programe in najzahtevnejše jeklarske programe. Zato moramo v proizvodni verigi imeti vse možne oz. kompletne programe od vročega valjanja do žebļarne. Žebļarna kot zadnja v žičarski verigi omogoča ostalim obratom normalnejše in cenejše obratovanje.

Ob koncu čestitam vsem zaposlenim v teh proizvodnih programih ob 100-letnici in želim še mnogo delovnih uspehov.

Direktor ETE Okrogli program
Franc Vičar, dipl.ing.

V žičarni (foto: Irena Kučina)

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarn

OD 11. 6. DO 17. 6. 1990

IME IN PRIIMEK	DAN DEŽURSTVA	NASLOV	TELEFON
Lado Šketa Strok. sodelavec PO	11. 6. 1990	Bled, Alpska 1	77-136
Albina Tušar DSSS	12. 6. 1990	Jesenice, Blej, Dobrava 16/b	84-403
Franc Vičar Okrogli program	13. 6. 1990	Žirovnica, Rodine 51	80-035
Ivan Voh Splošni sektor	14. 6. 1990	Mojstrana, Dovje 10/i	
Branko Vrečko Energetika	15. 6. 1990	Lesce, Na Vrtači 13	
Ivanka Zupančič Družbeni standard	16. 6. 1990	Jesenice, C. revolucije 2/b	81-655
Emil Azman Sektor inženiring	17. 6. 1990	Žirovnica, Breg 129	80-318

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

od 11. 6. do vključno 17. 6. 1990.

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 11. 6.	MILAN RAVNIK	ALES SOKLIČ
TOREK — 12. 6.	AHMED TELALOVIC	ALOJZ SLIVNIK
SREDA — 13. 6.	MIRO KALAN	MIRAN KOVAČ
ČETRTEK — 14. 6.	STANE ERZEN	JANEZ VEHAR
PETEK — 15. 6.	MIROSLAV ZUPAN	TIBOR ZAVRL
SOBOTA — 16. 6.	JOZE LAVTIZAR	IVAN SENVETER
NEDELJA — 17. 6.	MARKO SUŠNIK	ANTON KAVČIČ

Služba obratne ambulante

Od 11. do 16. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta dr. Alenka Katnik Škerjanc in III. obratna ambulanta dr. Alenka Odar Kralj.
POPOLDNE: IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš. Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
V soboto, 16. junija, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš.
Zobne ambulante:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražisar in III. zobna ambulanta dr. stomat. Ljudmila Krivec Gasar.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.
V soboto, 16. junija, samo dopoldne: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.
V kartoteki obratnih ambulant sprejemajo zdravstvene izkaznice v dopoldanskem času od 6. ure do 10.30 in v popoldanskem času od 12. ure do 17.30. Ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 19. ure.

Dežurni v Vatrostalni

Dežurni Vatrostalne je od petka, 8. junija, od 14. ure, do ponedeljka, 11. junija, do 6. ure zjutraj, dosegljiv na telefonu 32-79.

Obvestilo!

Obveščamo vse člane ED Jesenice in ostale člane ZIT, da organiziramo 15. junija ogled NE Krško in Papirnice Krško. Odhod avtobusa ob 6. ur (Čufar) v vmesni postanki do Radovljice.
Cena ekskurzije je 240 din; Ed prispeva 40 din.
Prijava z vplačilom sprejema Ivan Pušavec, tel. 23-40, do 12. junija.
ED Jesenice

Pregled sestankov SDS

Z zapisniki SDS iz obrata Predelava valjanih trakov zaokrožimo priložnost, ki so jih imeli delavci v ETE Ploščati program na poslovno poročilo za leto 1989. Zapisnike smo prejeli od SDS vodstva obrata, oblikovalnica 1 in 2, predelava ter linija in adjustaža (vratni podboji).brat predstavlja svojevrstno izjemo, saj jih je od skupnega števila delavcev, ki so se udeležili sestankov, kar 82 s poročilom soglašalo, le eden se je vzdržal (proti ni glasoval nihče). Tudi pripomb niso imeli, razen SDS vodstvo obrata, ki si želi predvsem to, da bi bil obrat Predelava valjanih trakov, glede na naročila, v letu 1990 bolj preskrbljen z vložkom. Zabeležili so nekaj krajših pripomb oziroma pobud pod točko razno. ZA SDS oblikovalnica 1ahteva, da se v primerih, ko se naroča nove strojne ali oblikovne dele, ukrepa hitreje, ne pa, da se nanje čaka leto ali celo več. Prav tako so zahtevali, da se ure, ki jih morajo opraviti za manjkajoče delavce, ponovno vključi v osebni dohodek in da se jih tudi plača. Da ne bi prihajalo do nesporazumov med delavcem in vzdrževalcem ali delavcem in predpostavljenim, so se dogovorili, da bodo odpravljanje napak na delovnih napravah oziroma naročnje orodja za oblikovanje vpisovali v knjigo raportov. ZA Člani SDS oblikovalnica 2 in SDS predelava so bili obveščeni o ukrepih, ki imajo namen preprečiti morebitne reklamacije, dana pa je bila tudi pobuda za nabavo delovne mize z odpraševalno napravo in za izdelavo ključev za zaklepanje garderob. Člane SDS linija in adjustaža (vratni podboji) je zanimalo vprašanje nadurnega dela in koriščenje ur ter kako bo urejeno čiščenje obrata.

V ETE Okrogli program so bile na poslovno poročilo sicer podane pripombe, na splošno pa lahko rečemo, da je bilo stališče delavcev bistveno manj kritično in odklonilno kot v ETE Ploščati program.

V obratu Žičarna so se delavci sestali na štirih delnih zborih. Na skupnem zboru SDS žičarna I-1, žičarna II-3, patentirnica in dela pocinkovalnice delavci kot glavni vzrok izgube navajajo hiperinflacijo in omejevanje naših cen, dodajajo pa, da »seveda del krivde nosimo tudi sami«. S podobno opombo so poslovno poročilo sprejeli tudi na zboru delavcev pocinkovalnice. Drugih pripomb ni bilo. Na vseh štirih zborih je bilo delavcem dano tudi pojasnilo (zahtevali so ga delavci na prejšnjem sestanku), da je za kasnitev postavitev vertikalnega navijača za VAC žico kriv inženiring. Tudi delavci v pocinkovalnici so, podobno kot smo pri nekaterih SDS že navajali, z nezadovoljstvom sprejeli nov način obračunavanja nadurnega dela. Takole pravijo: »S takim načinom izplačila se ne strinjajo. Mnenja so, da bi nadure, ki so pokrite s proizvodnjo, morale biti plačane. Tak problem je trenutno v žičarni II, kjer delajo vse proste sobote. Če izplačilo ne bo urejeno, bodo prisiljeni zadnji te-

den v aprilu ustaviti stroje in koristiti proste ure.

Več pripomb je bilo med delavci v obratu Valjarna žice in profilov. Že na zboru delavcev SDS vodstvo obrata je večina prisotnih poslovno poročilo zavrnila. Njihove pripombe so naslednje: »Z ozirom na možnost uporabe revalorizacije prihodkov in odhodkov za preteklo poslovno poročilo po lastni presoji podjetja kot posameznika (možne malverzacije z zmanjšanjem odhodkov in umetnim zvišanjem prihodkov), je SDS v dilemi, ali je to poslovno poročilo res objektivno ali ni. SDS zameri poslovnemu odboru, da v poslovnem poročilu ni jasnega koncepta razvoja podjetja na kratki in daljši rok. V železarni še vedno nimamo jasnih kazalcev, kateri izdelki nam prinašajo dobiček, kateri izgubo (realne lastne cene?). Za okrogli program v vodstvu podjetja ni bilo storjeno vse, kar bi moralo biti (na primer, ni bilo niti letnih načrtov, operativnih mesečnih načrtov itd.). Zakaj se v poslovnem poročilu storilnost še vedno prikazuje le količinski? Zakaj različni merski sistemi pri prikazovanju prodaje (za domač trg količina, za izvoz vrednostno), tako, da direktne primerjave niso možne. Premalo poudarjen problem izplena: poprečni izpljen v ploščatem programu je za 16,30 % slabši od okroglega programa.»

SDS valjarna žice 1 pa »zahteva od poslovnih struktur, da se temeljito izjasnijo glede ETE Okrogli program in DO zanaprej (glede vložka, naročil, investicij, plač).« »Kakšna je naša perspektiva (!) glede na poslovanje v letu 1989?«, se vprašujejo. Vsi prisotni so se glasovanja vzdržali. SDS valjarna žice 2 (»SDS je mnenja, da morajo biti jasno seznanjeni s poslovanje in razvojno politiko od ljudi, ki so za to zadolženi.«) pa se je verjetno odločila proti poročilu (proti 24, vzdržan 1) tudi zaradi negotovosti, ki jo zaradi pomanjkanja informacij povzročajo med delavci najrazličnejše govorice. Na to kaže zabeležka pod točko razno: »SDS sprašuje, koliko je resnice o prisilnem dopustu v maju ali kolektivnem dopustu julijavgust. Želijo, da bi bili seznanjeni s tem zaradi letnih oddihov (morgje,...).«

Kar precej pripomb na poslovno poročilo so tokrat zabeležile tudi SDS v obratu Jeklovlek:

SDS vodstvo obrata meni, da je prodajna služba premalo naredila za pridobitev naročil in da del krivde za nastalo izgubo nosi tudi poslovni odbor. Obe pripombi vodstva povzema tudi SDS vlačilnica 1, ki dodaja, da je premalo naročil za šestglati material.

SDS vlačilnica 3 vprašuje, zakaj poslovni odbor ni vse zaposlene že prej opozoril na težko situacijo, zanima pa jih tudi, za koliko so bile v letu 1989 zmanjšane datjave občin. Hkrati poudarjajo, da so plače v negospodarstvu precej višje kot v železarni.

SDS brusilnica 1,2 in 3 so vzroke za izgubo porazdelile takole: del krivde naj bi bil v omejevanju cen naših izdelkov ter v gospodarskih, političnih in inflacijskih težavah, del bremeni poslovnosti

odbor, za del pa naj bi bili krivi tudi sami zaradi slabe delovne in tehnološke discipline.

SDS adjustaža 1 se ob vprašanjih, kje so naročila za šesterkotne dimenzije, zakaj je pri naročilih izpadel izvoz za Jeklovlek in nasproh dela prodajnega oddelka, pridružuje tistim SDS, ki ocenjujejo, da poslovni odbor ni v celoti odigral svoje vloge, hkrati pa priznava tudi slabosti in pomanjkljivosti pri lastnem delu.

Vse te pripombe pravzaprav povzema in zaokrožuje tudi naslednje mnenje SDS adjustaža 2: »Smatramo, da poslovni odbor ni v celoti izpolnil svojih nalog. Kljub raznim obljubam in ukrepom nobenih rezultatov! Nikjer nismo zasledili kakšnih uspešnih delovnih služb - posebno prodaje. Tudi vodstva v obratih se trudijo bolj na papirju. Tudi mi priznamo, da bi lahko več doprinesli. Vemo pa, da je dobro vodenje ob dobri poslovni politiki kazatelj uspešnosti posameznih obratov in tudi celote.»

V obratu Elektrode je bilo poslovno poročilo potrjeno, s pripombo SDS rezalnica 2 in oplaševalnica 2, češ da »ni v poročilu prikazano stanje obrata kot celote v okviru ŽJ«. Isti dve SDS tudi vprašujeta, zakaj na vstopu v Železarno Jesenice ni smerokaza za elektroodni obrat. Ker tudi ob glavni cesti ni nobenega smerokaza ali panoja, pravijo, vozniki pogosto sprašujejo, kje pravzaprav je ta obrat.

V obratu Žebļarna so delavci na skupnem zboru poslovno poročilo sprejeli soglasno in brez pripomb. Se pa iz zabeležk pod točko »proizvodne obveznosti« in »razno« tudi v tem obratu da jasno razbrati nezadovoljstvo zaradi načina »obračunavanja« nadurnega dela in razširjenosti govoric o prisilnem kolektivnem dopustu. Oglejmo si najprej njihovo mišljenje o nadurnem delu: »Obratovodja je pojasnjeval obveznosti ŽJ in žebļarne do izvoznih naročil in že plačanih avansov od izvoza. Izraženo je stališče, da proizvodni delavci razumejo težko stanje železarn, zato so tudi brez ugovorov pristali na nadurno delo v marcu in aprilu. Nikakor pa ne razumejo stališča vodstva železarn, da opravljenih nadur ne bi dobili sproti plačanih, ampak šele v tretjem mesecu. So proti bonusu 24 ur. To naj se takoj prekliče, sicer ne bodo pripravljeni opravljati toliko nadur, kolikor jih od njih zahtevajo.»

In še glede govoric: »Pojasnjeno je bilo vprašanje o govoricah, da bo celotna železarna od 23. aprila na kolektivnem dopustu: »O tem ni bilo na nobenem vodstvenem sestanku govorak! Pojasnjeno je bilo, da bomo morali v žebļarni še delati na tri izmene in izdelati kar največ žebļjev za pokrivanje avansov.«

(se nadaljuje)

Na rob članku Črni val, objavljenem v 21. številki Mladine 1. junija 1990

Prav gotovo ste tudi nekateri bralci Železarnja prečitali omenjeni članek v reviji Mladina.

Avtor članka v uvodu ugotavlja, da je Železarna Jesenice eden tistih kolektivov, ki so na seznamu za stečaj. Ob tem, da sem bil ves čas vključen v aktivnosti, ki smo jih vodili v železarni, ter sodeloval s partnerji in institucijami, s katerimi imamo poslovne stike, nisem nikoli zasledil takega seznama. Vse akcije so bile usmerjene v preprečitev pogojev, ki dajejo osnovo za pričetek procedur, skladno z zakonom o prisilni poravnavi in stečajnem postopku. (Pa tudi, če v vseh naporih ne bi uspeli doseči dogovora, o katerem ste delavci železarnje že obveščeni, bi še vedno iskali vse možnosti, ki obstajajo, da bi preprečili proceduro stečajnega postopka.)

Zato se ne strinjam z avtorjem članka, ki ugotavlja, da novi managerji (vsaj ne v primeru Železarnje Jesenice) zakon o stečaju uporabljajo kot orodje, da bi se uspešno otresli viškov delovne sile in razpustili nedonosne obrate (morda pa je v teh novih managerjih videl ali celo poznal izbranega stečajnega upravitelja).

Kljub temu, da poznamo analize, ki kažejo na nivo produktivnosti v Železarni Jesenice, primerjano z najuspešnejšimi metalurškimi podjetji, mislim, da zakon za prepozna podjetja (med katere očitno sodimo) ne pomeni pravo nebeško mano. V železarni že dolgo vemo, da izhod ni predvsem odpustanje odvečnih zaposlenih, temveč da mora pred to fazo potekati akcija usposabljanja za višjo produktivnost. Ta akcija zajema izobraževanje in tehnološko usposabljanje. Zato sem osebno prepričan, da bi pred realizacijo tega bilo odpustanje lahko zelo negativno za nadaljnje uspešno delo in obstoj.

Žal tudi trditve, da smo bili v preteklosti kot nedotakljivi mogotec državne politike zavarovani in kot njihov socialistični kolos deležni velikih likvidnostnih posojil in drugih naklonjenosti dobre matere države, ne drži. Žal pravim zato, ker že dolgo vemo, da naš položaj ni boljši, temveč bistveno slabši od položaja sorodnih dejavnosti v razviti Evropi. Ne želimo nikakršnega učkanja. Pričakujemo pa, in to upravičeno, predvsem odločitve, ali bomo sprejeli programe sanacije črne metalurgije Slovenije ali pa jo bomo pustili oziroma ji celo pomagali izdihniti pod bremenom visokih družbenih davkov, nenormalnih obrestnih mer in prispevkov ob državno uravnavanih cenah, ki so daleč od nekajkrat večjih kot v Evropi; tako kot ugotavlja gospod Vasle. Samo pisanje člankov in podobna modrovanja kaj malo pomagajo pri reševanju stanja in pogovora delavcev in črne metalurgije. V Sloveniji bi nekateri radi dokazali, da smo predvsem vodstveni delavci krivi, da črna metalurgija še obstaja in se razvija. Menijo, da zavajamo kolektive s ponarejenimi bilanci in podobno. Redkokdo pomisli, da v železarnah vendarle pro-

izvajamo izdelek, ki se je takšen, kot je in z vsemi nujnimi vplivi na okolje, uveljavil in uspešno konkurira drugim izdelkom, tudi v najbolj razvitih gospodarstvih. Jeklo nima strateškega pomena samo v oboroževalni industriji, temveč skoraj na vseh področjih uporabe. V normalnih pogojih gospodarjenja pa kljub visoki produktivnosti še vedno daje dober zaslužek stotisočim zaposlenim.

V zvezi z razvojem črne metalurgije in predvsem Železarnje Jesenice se članki podobne vsebine pogosto nanašajo predvsem na izgradnjo Jeklarne 2.39Vprašanja oziroma trditve, ki jih v zvezi s tem postavlja avtor, gopod Vasle, terjajo pojasnila in dokaze. Zato menim, da bi bilo najbolje, da te dokaze predloži avtor sam tako, da dovoli ponatis svojega članka pod naslovom Črni val tudi v glasilu Železar. Predvsem pa naj jasni naslednje trditve:

- Železarna Jesenice je med tistimi kolektivi, ki so na seznamu za stečaj. (Kje obstaja tak seznam?)
- Projekt Jeklarne 2 požira še neznan akumulacijo slovenskega go-

spodarstva tja do leta 2000.

- Investicija je bila ob otvoritvi desetkrat večja od prvotne.

- Železarna Jesenice je največji porabnik električne energije v Jugoslaviji.

- Jeklo iz jeseniške železarnje je nekajkrat dražje kot na tujem trgu.

Navedene trditve so v članku napisane tako direktno, da zanje ali obstajajo dokazi in primerjalne tabele ali pa so podatke posredovali posamezniki, katerim avtor verjame na besedo. V vseh primerih mu svojega članka ne bo težko dopolniti v predlagani obliki.

Pričakujem, da bo uredništvo Železarnja uspešno zagotoviti navedeni članek, da si bomo vsi lahko ustvarili pravo sliko o stanju in dobili odgovore na postavljene trditve.

Če pa avtor teh trditev ne uspe dokazati, bi bilo najbolje, da končno prenehamo z nestrokovnimi in neargumentiranimi blatenji kolektiva in vodstva Železarnje Jesenice.

Železarna Jesenice
Predsednik poslovnega odbora
Boris Bregant, dipl.ing.

Komisija za odlikovanja in priznanja pri Konferenci sindikata Slovenskih železarn na podlagi pravilnika o priznanjih Slovenskih železarn objavlja

razpis za podelitev priznanj Slovenskih železarn za leto 1990

V skladu s Pravilnikom komisija razpisuje Medaljo Slovenskih železarn in Plaketo Slovenskih železarn.

1. Medaljo Slovenskih železarn kot najvišje priznanje se podeljuje delavcem Slovenskih železarn:

- za vrhunske dosežke trajnega pomena, ki so odločilno prispevali k uresničevanju družbenoekonomske vloge Slovenskih železarn in njihovega splošnega ugleda v družbeni skupnosti,
- za izjemno ustvarjalno delo ali življenjsko delo v delovni organizaciji oziroma SOZD Slovenske železarnje (30 ali več let v Slovenskih železarnah),
- za izjemne rezultate na posameznih področjih dejavnosti pri razvoju samoupravljanja,
- za izjemne tehnično-tehnološke dosežke na področju inovacij, gospodarjenja, produktivnosti, kvalitete, razvoja Slovenskih železarn,
- za druge izjemne rezultate v delu in razvoju podjetij in Slovenskih železarn kot celote.

2. Plaketo Slovenskih železarn se podeljuje:

- za različne aktivnosti in dosežke na posameznih področjih dela, inovacijske dejavnosti, družbenih aktivnosti in aktivnosti v samoupravnih organih, društvih in drugih organizacijah,
- za uspešno sodelovanje s Slovenskimi železarnami pri njihovem razvoju in poslovanju, pri krepitvi samoupravljanja in gospodarskega sistema,
- za trajne rezultate na drugih področjih.

Kandidate za priznanja lahko komisiji na osnovi tega pravilnika predlagajo:

- vsak zaposleni v PS Slovenske železarnje,
- podjetja v PS Slovenske železarnje in njeni organi upravljanja,
- družbenopolitične organizacije, ki še delujejo v podjetjih in v Slovenskih železarnah, d.o.o.,
- društva.

Pisni predlogi za podelitev Medalje oziroma Plakete Slovenskih železarn morajo poleg naslova predlagatelja vsebovati še:

- ime, priimek, poklic kandidata in delo, ki ga opravlja, oziroma naslov podjetja, če je le-ta kandidat,
- vrsto priznanja, za katero se predlaga (Medalja-Priznanje),
- področje, obseg in uspeh delovanja, zaradi katerega se kandidat predlaga,
- obširna obrazložitev in utemeljitev predloga z dokazili.

V letu 1990 bo podeljena ena medalja in pet plaket.

Rok za oddajo pisanih predlogov je 30. junij 1990 na naslov: Slovenske železarnje, Ljubljana, Moše Pijadejeva 5, z oznako »Priznanja SZ«.

Po organizacijskem predpisu za poslovanje z osnovnimi sredstvi (IS 000098)

objavljamo,

da osnovno sredstvo avto kombi IMV v ETE Družbeni standard ni več v rabi in je na razpolago ostalim enotam v Železarni Jesenice.

Prenos v drugo enoto je možno izvršiti do 15. junija 1990, po tem roku bo prodano ali likvidirano.

Tehnični podatki vozila
Naziv: kombinirano vozilo IMV
tip: 1900 BR
moč motorja: 45 kW
prostornina: 1.647 ccm
leto izdelave: 1983

Vozilo je neregistrirano od 8. maja 1990.

Za vse informacije in možnost ogleda se javite Janezu Korenu (tel. 29-67).

Centralna komisija
za izločitev OS

Ekologija nista le zrak in voda

(Nadaljevanje s 1. strani)

je tudi ekologija. S tem smo hoteli doseči, da zaradi velikih potreb po investicijskih vlaganjih v proizvodne zmogljivosti ne bi zaostajala vlaganja v ekologijo ter kontrolno, raziskovalno in merilno opremo.

Trenutno so možnosti za kakršnakoli vlaganja minimalne, vendar nas to ne bi smelo preveč ovirati. Nekaj projektov je namreč že pripravljenih, nekaj pa jih še bo, in takoj, ko bo tudi dovolj denarja, jih bomo začeli izvajati.

Ekologija pa nista le čist zrak in voda, to je tudi naš odnos do drugih sestavin delovnega in bivalnega okolja. Tudi tukaj je za izboljšave potrebno precej denarja, predvsem kot sredstva za izboljšanje posameznih delov tehnoloških procesov. Mišljene so manjše investicije za večjo produktivnost (delna avtomatizacija) povsod tam, kjer je delo za zdravje škodljivo ali obstajajo možnosti težjih zdravstvenih okvar.

Na žalost smo v Sloveniji z avtomatizacijo proizvodnje šele začeli; v svetu so na tem področju dosegli zelo velik napredek, kateremu pri nas zaradi pomanjkanja denarja ne moremo slediti. Zato pomembnejših dosežkov vsaj v začetku devetdesetih let še ne moremo pričakovati, vsekakor pa so možnosti za manjša posodabljanja opreme in tehnoloških postopkov.

Posamezne obrate oziroma posamezne programe je treba projektno obdelati v smislu evropskih normativov glede izkoriščanja zmogljivosti, doseganja ustreznih storilnosti, izplenov, kvalitete, stroškov. V sklopu teh projektov je tudi posodabljanje tehnologije, kar pomeni celovitejši pristop in celovitejša rešitve.

Naslednji vidik ekologije dela je, da je učinek posodabljanja ustrezen tam, kjer je okolje prilagojeno za sprejem modernejših tehnologij. Tu mislimo predvsem na strukturo zaposlenih oziroma na njihovo izobrazbo; ta je v naši železarni dokaj neugodna, zato tudi učinki posodabljanja proizvodnje niso vedno taki, kot bi želeli. Zato bo treba vzpostaviti ustrezen sistem stalnega izobraževanja in usposabljanja delavcev in tudi sicer temu področju nameniti več pozornosti.

Delavcem bo treba predstaviti, kaj pomeni težnja po čim večjem vključevanju v razviti svet, predvsem to, kakšni normativi in pravila veljajo v njem.

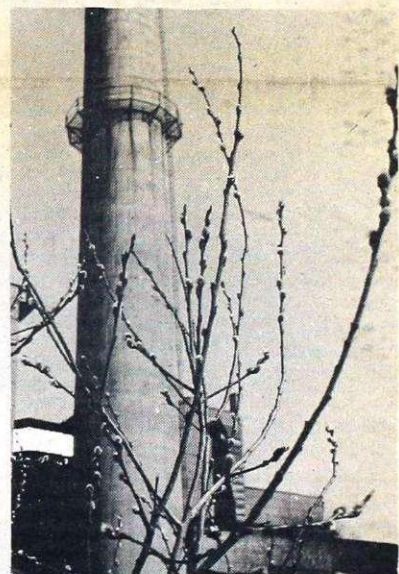
Ekologija je tudi vpliv oziroma odnos posameznika do delovnega in bivalnega okolja in ta se mora bistveno izboljšati. V delovnem okolju preživimo tretjino svojega časa, zato nam ne bi smelo biti vseeno, kakšno je. Okolje namreč ni last neke neotipljive družbe,

ampak je »last« tistega, ki v tem okolju dela. Zato je treba zagotoviti, da bo ta lastnina v takem stanju, da bo omogočeno varno delo.

Varstvo okolja in varnost na delovnem mestu sta zelo prepletena. Ekologija namreč ni le čist zrak ali voda, ampak sta tudi čistoča in urejenost na vsakem koraku, tudi na delovnem mestu in v okolici obratov. Nenazadnje je ekologija tudi odnos človeka do samega sebe, saj je tudi on del tega okolja. Torej odnos do lastne zaštite pred motečimi in škodljivimi vplivi, ki so in bodo v industriji še dolgo prisotni. Naši kupci, tako domači kot tuji, nas vedno bolj podrobno opazujejo in vedno več je zahtev po vpletenosti v okolje, kjer nek izdelek nastaja. Pisarna zagotovi la o kvaliteti in »neoporečnosti« naših izdelkov so vedno manj pomembna. V ospredje stopajo organizacija, poslovnost, urejenost in izgled podjetja oziroma notranji in zunanji imidž.

Pri varstvu okolja je jeseniška železarna res veliko naredila, predvsem s sodobnejšo tehnologijo. Pri ekologiji dela pa se vseh stvari ne da rešiti s tehnološkimi prijemi; tu je treba spremeniti odnos do delovnega okolja, spremeniti je treba mišljenje. In to je dolgotrajna in težka naloga, zato se je lotimo čim prej.

Lilijana Kos

(foto: Mira Kolenik)

Črni val

Od januarja do konca aprila je v Sloveniji imelo vsak mesec blokirane žiroračune povprečno 238 podjetij

Kakšna bo usoda 5600-članskega kolektiva jeseniške železarnje, si ta hip nihče ne upa napovedovati. Jeklarski mogotec, ki se že vrsto let otepa z izgubami in velikansko nelikvidnostjo, je namreč eden tistih, ki so na seznamu za stečaj. Tudi usoda Elana še ni dokončno znana, da je bankrotiral, pa se ve. Na spisku potencialnih podjetij, ki jih bo pogoltnil slovenski gospodarski kolaps (kar je celo zelo verjetno), so številni sedanji mogotci, ki se jim je v realsocialističnih okvirih, zlasti pa v času dogovorne ekonomije uspelo obdržati nad vodo samo zato, ker so jim banke zaradi izjemnih političnih pritiskov odobrile likvidnostna posojila in ker je dobra mati država z gasilskimi finančnimi prekuracijami brez pravega pokritja za silo preprečevala socialne nemire večjih razsežnosti. Edino merilo je bila socializacija izgub, kar je požrlo še zadnje skope ostanke akumulacije slovenskega gospodarstva. Dobro poučeni pravijo, da so za mariborskin Marlesom zdaj na vrsti še nekateri lesnopredelovalni velikani, ki jim ni rešitve; rušilni val stečajev že sega v kranjski kompleks Iskre, ki je že tako in tako na psu. Natančnih podatkov ne da od sebe nihče! V ljubljanski centralni Službi družbenega knjigovodstva pravijo, da gre za »poslovno tajnost«, zato so nam bili pripravljeni odstopiti samo zelo splošno, a zato nič manj katastrofalne podatke, iz katerih lahko razberemo, da je od januarja do aprila imelo

vsak mesec povprečno kar 238 gospodarskih organizacij blokirane žiroračune, kar pomeni 130.000 neposredno ogroženih delavcev. V letošnjih prvih štirih mesecih je SDK po službeni dolžnosti pristojnim sodiščem za stečajni postopek prijavila 18 podjetij s skupno 7024 zaposlenimi. A to je samo vrh ledene gore! Kljub temu, da bi bilo za stečaj zrelih še več podjetij, je namreč nekaterim vendarle uspelo za nekaj časa pobeigniti pred kruto usodo - s pomočjo različnih mahinacij in špekulacij finančno-knjigovodske narave.

Invazija oderuhov

Zelo težko bi našli dve organizaciji, za kateri bi lahko trdili, da ju je v stečaj pripeljala popolnoma enaka usoda, a velika večina ta hip plačuje kazni za lanske letošnje silovito zadolževanje na sivem trgu denja, ko so finančni aranžmaji potekali mimo ustalje nihan bančnih tokov in so nekateri začasno dobivali denar, s katerim so »plemenitili« svoja neizmerno nizka sredstva, drugi pa posojali, ker so jih zapeljale mamljive obresti.

Potem je Marković s svojim reformnim programom kar čez noč spremenil »miselnost« naših bank in upnikov. Ne samo, da je to prineslo likvidnostne težave samim bankam, ki so se v ihti priče reorganizirati in postavljati na tržne temelje, zvezna vlada je namreč poleg vsega še drastično omejila ban-

čne plasmaje, uvedla stroga kreditna merila in bankirje poučila, da se v pu-stolovščini ni dobro spuščati. Tudi upniki, ki so posameznim podjetjem veselo posojali denar za oderuške (seveda prostovoljne) obresti, so nenadoma postali nezaupljivi in ne oni ne banke pri terjatvah niso bili več pripravljeni popuščati. Naša s preteklimi gospodarskimi grehi obremenjena vlada in naši »managerji« izziva tržnega gospodarstva niso znali izbrati za kolikor toliko normalno pot prestrukturiranja, neuspešne sanacije so zamenjali mesarski stečaji in številne špekulacije, ki jih zakon o stečaju omogoča in ki so bile doslej v glavnem uperjene proti delavcem, ne pa tudi proti managerskim strukturam in propadajočim podjetjem. Prvi val stečajev na slovenskem je zato »novim« managerjem pomenil samo orodje, s katerim so se uspešno otresli presežkov delovne sile in razpustili nedonosne obrate. To je bila ena od pomembnih značilnosti stečajev v kompleksu Iskre (čeprav vseh drugih momentov ne gre zanemariti), v TAM-u, Marlesu, lani v Tomosu itn. Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji s svojo raztegljivostjo in nedorečenostjo, zlasti pa s katastrofalno brezbriznostjo do zaposlenih številnim pre-zaposlenim podjetjem pomeni pravo nebeško mano! Z obračunskimi predpisi je mogoče tudi ne povsem zavoženo podjetje prikazati kot zelo za likvidacijo in stečaj, zakon o finančnem poslovanju, ki ga ne zanima, ali je bolnika še mogoče sanirati in rešiti zdrave dele oziroma programe, pa predpisuje stečajne postopke za podjetja, ki so imeli svoj žiroračun blokirani 60 dni oziroma 60 dni s prekinitvami v preteklih 75 dneh. V praksi se je uveljavilo tudi ne-

pisano pravilo, da stečajne postopke kot stečajni upravitelj vodijo managerji, ki so pravzaprav najodgovornejši za kritični položaj svojega podjetja (primeri stečaja v Iskri), ali pa z novim stečajnim upraviteljem sodelujejo »stokovnjaki«, ki so podjetje pripeljali v stečaj (Elan). Če k temu prištevamo še špekulativni 152. člen zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, po katerem je stečajni postopek mogoče prekiniti ob vsakem trenutku, potem je scenarij zelo priročen: stari managerji se znebijo odvečnih delavcev na najbolj nehumane načine, saj so kot stečajni upravitelji bog in batina, ki lahko po nepojasnjenih kriterijih odpušča tehnološke presežke in tudi tiste upornike, ki bi lahko v prihodnje njihovo vladavino morebiti ogrozili. A dosedanja praksa je pokazala, da stečaji ne služijo samo temu, ampak da se za njimi skrivajo tudi grde zasebniske igrice - ne zgolj ohranitev starih boljše-vističnih direktorskih avtoritet, ampak tudi poskusi (in ne samo poskusi) odtujevanja nikogaršnje lastnine, ki se v »prenovljenih« postęčajnih podjetjih preliva v povsem zasebniska podjetja (z enakimi programi, s prenosom znanja, tehnologije in z drugimi tatvinami poslovnih in tehnoloških skrivnosti) ali pa prek kvazi delničarskih odnosov znova v roke managerjev, ki si izborijo lep kup delnic v svojem podjetju za majhne denarje.

Past za delavce

Za vse naše dosedanje stečaje je značilno tudi to, da so pravzaprav učinkovita pot, kako pobeigniti upnikom in kako jih nategniti, da do posojenega denarja ne bi prišli. Tak, delno uspe-

šen, poskus je bil napravljen v Iskri Delti, ko so tik pred popolnim razpadom nastajala nova podjetja, v kateri se je selil del obstoječega kapitala, v Marlesu, ko se je njegov del še pred stečajem organiziral v osem novih podjetij itn. Ker stečaji še dolgo ne bodo končani, je seveda velika verjetnost, da bodo skupni grehi (dolгови) potopili tudi nova podjetja. Toda prav v primeru mariborskega Marlesa in gorenjskega Elana so se največji upniki organizirali v upniške odbore, pri čemer jih seveda ne vodi nikakršna dobronamer-nost do potopljenih podjetij, ampak samo logika vračila posojenega denarja. Zavedajo se namreč, da bi popoln stečaj pomenil hud udarec tudi zanje in če gre za banke upnice, bi to pomenilo povratni udarec nepredvidljivih razsežnosti tudi za gospodarstvo v celoti. Poleg tega bi upniki v primeru popolne likvidacije teh podjetij iz stečajne mase dobili samo del posojenega denarja - pri Marlesu največ desetino, pri Elanu pa še tega ne.

Vse to govori, da je z našimi stečaji nekaj hudo narobe, saj imajo samo dva namena: da se podjetje v stečaju na lahek način znebi upnikov in podobno tudi odvečne delovne sile. Če k temu dodamo še druge koristi stečaja, ki v glavnem zadevajo vodilne strukture v propadlih podjetjih, lahko sklepamo, da naši stečaji niti slučajno ne pomenijo likvidacije bolnih in oživljanja nove gospodarske strukture in so bolj podobni novim oblikam gospodarskega kriminala, ribarjenju v kalnem in ohranjanju stare poslovodne miselnosti ali, kot je pred časom dejal dr. Jože Mencinger: vsi nenadoma zagovarjajo trg dela, predvsem direktorji, ki bi morali prvi oditi, če naj bi bilo gospodar-

Razstava Javorniški Rovt nekdanj in danes

Domačini iz Javorniškega Rovta med sečnjo, pred drugo svetovno vojno (fotoarhiv Tehniškega muzeja)

V petek, 8. junija, bo v razstavnem prostoru kulturnega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku otvoritev zgodovinske, etnološke in fotografske razstave z naslovom Javorniški Rovt nekdanj in danes. Otvoritev razstave bo ob 20. uri.

Razstava bo zanimiva predvsem zaradi tega, ker so gradivo posodili domačini, le nekaj dokumentarnega in slikovnega gradiva je iz muzeja. Vse predmete, ki pričajo o življenju in delu domačinov iz Javorniškega Rovta, so zbrali mladinci pod vodstvom Marije Zupančič. Otroci fotografskega krožka z osnovne šole na Koroški Beli pod mentorstvom fotografa Andreja Malenška pa so s fotografskimi aparati zabeležili na fotografski papir današnjo podobo Javorniškega rovta. Tehniški muzej je razstavo dopolnil z zgodovinsko predstavitev kraja do druge svetovne vojne.

Razstava bo odprta vsak dan od 17. do 19. ure, dopoldne pa za skupine po dogovoru, od 8. do 22. junija.

TK

Nočeva domačija in zadaj Belščica (foto: Anka Novak)

stvo res tržno. In kaže, da so marsikje edini prezeški res samo direktorji in vodilne strukture.

Ko smo se pred dnevi oglasili v Elanu, da bi »prizadeti« povedali še svojo plat medalje, nas ni obhajal samo občutek, da je renomirano podjetje pravzaprav žrtev popolne »zarote« objektivnih dejavnikov, torej pogojev gospodarskega razvoja lani in drugih gospodarsko-političnih nesmislov, ampak da z njegovim bankrotom praktično v Elanu nimajo nobene zveze. Ali, kot je dejal član starega in sedaj tudi novega poslovnega odbora za trženje Silvo Poljanšek: poglaviti razlog za sedanje razmere v Elanu naj bi bilo dejstvo, da je Elan prodajal na tujem, delal pa v socializmu. V.d. direktorja Vinko Bogataj vidi razloge v lanskoletni hiperinflaciji, ko se je Elan zaradi tega, ker ima le 15 odstotkov svojih obratnih sredstev, moral zadolževati tudi na sivem trgu po 60-odstotni obrestni meri. In še nekaj je takšnih objektivnih argumentov. Po vsem kar so nam povedali v Elanu (o splošni uspešnosti Elana, njegovi blagovni znamki, o delu tekmovalne službe, o trženju, izvozu itn.), se človek konec koncev vpraša: kako to, da so vsi ti uspehi (ki postavljajo na laž vse naše predhodno pisanje o Elanu) pripeljali podjetje do bankrota? In ali niso ambiciozni načrti, ki niso imeli finančnega pokritja, vendar le bili takšni, da jih Elan ni bil sposoben uresničiti, če pa jih je (kar nedvomno drži), je to počenjal na račun neverjetnega zaupanja posojilodajalcev, s tujim denarjem seveda, brez jamstva, da bo posojila kako vrnil. Če je vodja tekmovalne službe Boštjan Gasar prepričan, da je svoje delo opravljal samo v korist podjetja in so uspe-

hi tekmovalne službe drugačni od že opisanih, je jasno tudi to, da so takšna vlaganja v Elanovo podobo temeljila na fiktivnem, neustvarjenem denarju, kar velikanska posojila naivnih upnikov zadovoljno dokumentirajo. Če je Elan že žrtev, potem je žrtev svojega precejevanja in napihnjene podobe, ki ni temeljila na uspehih, ki bi vloženi denar (tudi če je šlo za posojila) oplemenitili. Bojazen sedanjega poslovnega in vodilnega Elanovega vrha, da bi »lažno in izmišljeno pisanje« lahko pomenilo konec njihove kariere, pa govori še o nečem - zavarovati svoje položaje in preprečiti ugotavljanje odgovornosti. Kar je seveda cinizem brez primere, če vemo, da je v Elanu ogroženih 1300 delavcev, prek upnikov pa kar 60.000 ljudi. Pri tako močnih argumentih zbledijo še tako lepi načrti in dosedanja Elanovi uspehi.

Velika naložba

Primer jeseniške železarne je seveda še bolj kompleksen in zamotan. Železarna namreč sodi med tiste naše industrijske mogotce, ki so si v preteklosti izborili položaj nedotakljivih, državno-politično zavarovanih in ujkanih socialističnih kolosov, čeprav zlasti po velikanski investiciji v novo Jeklarno 2 nikdar ni zlezla na zeleno vejo in se je bolj ali manj vse doslej uspešno otepla s polomom. Tržnost in tuja konkurenca, ki ji naše jeklarstvo nikdar ni seglo niti do kolen, energetska požrešnost, logika politične, ne pa gospodarske »jeklarske« (ali kakšne druge) uspešnosti, filozofija samozadostnosti, samostojnosti in vse drugo, kar sodi v arzenal socialističnega »tonskega gospodarstva« - je vse tisto, kar je pri nas v preteklosti rojevalo železarne, jeklar-

ne, rafinerije, jedrsko centralo itd. Strokovni pomisleki in argumenti, ki so bili že ob načrtovanju nove jeklarne na Beli politično ožigosani in diskvalificirani, pritiski na banko, ki je prek instituta preverjanja gospodarske upravičenosti te investicije izrekla negativno mnenje, kasneje pa ob pomoči vladnih in partijskih pritiskov vendarle zapisala, da je investicija »družbeno-ekonomsko upravičena«, in dejstvo, da je skozi šivankino uho Ljubljanske banka naložbo vendarle potrdila, so rodili eno največjih naložb pri nas doslej in požrli za zdaj še neznano akumulacijo slovenskega gospodarstva - nekateri trdijo, da tja do leta 2000. Ko človek danes proučuje takratne dogodke in vznesene obljube tudi zdajšnjega generalnega Borisa Breganta, se ne more izogniti vtisu, da so o tej investiciji odločali samo politiki in njihovi gospodarski eksponenti. Ko so 1. maja leta 1987 po dragi zamudi in z desetkrat večjo investicijo od prvotno načrtovane vendarle slavnostno odprli jeklarno, ni manjkalo besedi o tem, da gre za »izživ brez primere v jugoslovanski črni metalurgiji«. Bregant pa je takrat govoril takole: »Jeklarna ni namenjena samo povečanju proizvodnje surovega jekla, temveč in predvsem zamenjavi energetskega potratne, tehnološko nezanesljive, ekološko nesprejemljive in ekonomske neupravičene proizvodnje surovega jekla v Siemens-Martinovih pečeh. Skratka, z novo jeklarno naj bi ujeli korak z razvito jeklarsko industrijo v svetu.« In »rezultate? Ekološki problemi niso sanirani tako, kot se spodobi, železarna je elektroindustrijsko dolžna več kot 60 milijonov dinarjev, je največji porabnik električne energije v Jugoslaviji, na tujem trgu

ne more konkurirati, saj je njeno jeklo nekajkrat dražje in ga domači predelovalci seveda raje uvažajo, železarna pa pod ceno izvažajo, kar je uresničilo vse, kar so predvidevali uporni strokovnjaki, ki jim je politika zavezala jezik: ta projekt je pomenil podporo t.i. visokotonažni industriji in ni upošteval, da je slovenska akumulacija za takšen eksperiment preskromna, energetski viri pa preslabi, da bi lahko pri nas širili bazno industrijo. In ponovno eno od vprašanj iz let, ko je projekt Jeklarnе 2 nastajal: ali bi lahko le-ta postala naš drugi Feni? Vodja projekta Emil Ažman je takrat na to vprašanje odgovoril takole »daljnovidno«: »Jeklarna 2 ne more biti nikoli primerljiva z naložbami, kot je Feni, ker gre za pretehtano, z vseh strani analizirano gradnjo. Ko me takole kdo vpraša, če bo jeklo dražje iz te res drage jeklarne, se lahko samo nasmejem. Jeklo ne bo prav nič dražje od »golič« cen jekla. Te bo narekoval trg, toda naše jeklo bo dosegalo višje cene zaradi izjemne kakovosti.« Prerokovanje pač, ki je doživel usodo gledanja v kavino usedlino...

Bankirska aroganca

In ko smo že pri stečajih, seveda ne moremo mimo dejstva, da v vsakem od njih igrajo eno od pomembnih vlog na strani upnikov naše »prominentne« banke. Kar je lahko zgolj naključje ali pa dokaz, da v naših bančnih ustanovah sedijo naivni bankirji, ki so še do včeraj igrali politično vlogo prerazporejevalcev kapitala, ob hiperinflaciji vlogo judovskih oderuhov, danes pa o kosrčnih sodobnih bankirjev, ki nič več ne dajo na zunanji blisc včerajšnjih gospodarskih mogotcev, ne verja-

mejo več na besedo in ne posojajo več denarja na lepe oči. Za marsikoga je, žal, že prepozno, tako kot na primer za Lojzeta Skoka iz K und H banke, ki je finančne aranžmaje z Elanom sklepala na častno besedo, famijlarno, na zaupanje in renome posojilodajalca in na podobne norosti. Tako je to počenjala cela divizija drugih naivnih upnikov, ki so v marsikaterem primeru do bankrota spravile svoja podjetja. Da delavci po pravilu niso imeli pojma, kaj so njihovi financarji in blagajniki počeli z denarjem, je seveda jasno. Obveščeni pravijo, da je nekaj finančnikov teh podjetij že pobegnolo neznano kam pred upravičenim besom proletarcev - preprosto so dali odpoved, nekateri kar po telefonu! In tudi mimo SDK ne moremo, ki je - kot kažejo aktualne razmere, potrebna temeljitega kadrovskega prepiha. Kako so posamezni deli službe družbenega knjigovodstva opravljal svojo finančno nadzorno funkcijo, ni da bi govorili. V glavnem so bili slepi, gluhi in nemi, orodje aktualne politike.

Pri vseh dosedanjih stečajnih polomijadah namreč ugotavljamo, da SDK sploh ni vedela, kaj se je več let zapored dogajalo v teh podjetjih, da je mirno potrjevala njihove prirejene in ponarejene bilance in zaključne račune, v marsikteri od njih pa inšpektorja SDK tudi formalno niso videli. Tako je Iskra Delta ponarejala zaključne račune in prikazovala celo velike profite, tako prirejeni so bili zaključni računi Elana in tudi marsikje drugje so si pomagali s knjigovodsko finacijsko nezakonitostmi.

Vinko Vasle

(Ponatis iz Mladine št. 21, 1. junij 1990)

Jubilejna razstava ročnih del članic sekcije za družbeno aktivnost žena pri SZ Jesenice

Ob petnajstletnici delovanja Sekcije za družbeno aktivnost žena pri SZ Jesenice so članice pripravile razstavo krožka ročnih del, na kateri je 29 članic sekcije razstavilo kar 130 različnih pletenih, vezanih, šivanih ali klekljanih izdelkov. Ker so članice tesno povezane z Osnovno šolo Tone Čufar Jesenice, je na razstavi prikazalo svoje izdelke tudi 45 učenk te šole. Razstava je bila odprta od 11. do 25. maja, ogledalo si jo je kar okrog 900 občanov.

Starejša generacija jeseniških žen razstavlja svoje izdelke skupno z osnovnošolkami, ker osnovna šola nudi prostore, v katerih se zbirajo že 12 let. Toliko let članice tega krožka vzgajajo mlade učence in jih seznanjajo s skriv-

nostmi ročnega dela ter nadomeščajo tisto, kar jim zaposleni starši, pa tudi šola (zaradi prenatrpanega programa) ne more dati.

Članice krožka so zelo ponosne na to delo z otroci. Lahko se pohvalijo, da so svoje praktično znanje posredovale več stotim otrokom ter tako pomagale premagati zadrego, kako narediti prvi šiv, kako prišiti gumb, splesti šal, nogavice in podobno. V zadnjem času prav posebno sodelujeta pri poučevanju tovarišici Gizela Velikanja in Anica Rabič.

Razstavo, ki je bila v prostorih Kosove graščine na Jesenicah si je ogledalo čez 900 občanov in so z obiskom zelo zadovoljne.

Sekcija za družbeno aktivnost žena pri SZ Jesenice je bila ustanovljena leta 1975 na pobudo žena in je štela 20 članic. Po petnajstih letih ima sekcija že 75 članic v starosti od 35 do 90 let. Članice tej dejavnosti posvečajo kar tri ponedeljkove popoldneve ali pa večere v mesecu, delo pa je razdeljeno na predavanje raznih strokovnjakov, delovne sestanke in delo krožka ročnih del.

Za konec še razmislek: ob demokratizaciji naše družbe se članice sekcije sprašujejo, kateri stranki naj se sedaj priključijo; kot samorastniki ne morejo obstajati, njihove aktivnosti pa tudi ne bi smeli zavreči.

Stane Torkar

Fotografi jeseniških osnovnih šol v Hrastniku

Foto klub Hrastnik na pobudo Foto kluba Andrej Prešeren z Jesenic razstavlja 92 fotografij treh osnovnošolskih foto krožkov z mestnih osnovnih šol, in sicer 22 fotografij na OŠ narodnega heroja Rajka in 70 fotografij v razstavnem prostoru zdravstvenega doma v Hrastniku.

Obe predstavitvi utrjujeta že tradicionalno sodelovanje med mladimi fotografi obeh občin, obenem pa predstavljata naše mesto in eno od dejavnosti v njem - fotografsko, v kateri veliko skrb in strokovno znanje starejši člani zelo uspešno prenašajo na mladi rod.

Razstava fotografij učencev OŠ Karavanških kurirjev NOB, Prežihov Voranc in Tone Čufar bo v Hrastniku odprta do 25. junija.

Klic v sili

Turistično društvo Žirovnica bo organiziralo očistevalno akcijo v dolini Završnice, in sicer v ponedeljek, 11. junija. Začetek dela bo ob 16. uri.

Kličemo in vabimo na delo vse, ki tako radi preživljate svoj prosti čas v tej dolini. Tu pokažete nekateri tudi premalo smisla in odgovornosti do zaščite narave in njenih lepot. Vsi radi gledamo in uživamo v lepotah narave, za ohranitev teh čudes pa poskrbimo kaj malo.

Po dolini smo imeli postavljenih pet sodov za odpadke. Razočarani ugotovljamo, da so izginili brez sledu. Ponovno bomo priskrbeli sodove za odpadke z željo in upanjem, da bodo ostali tam, kamor jih bomo namestili, in da bodo tudi služili svojemu namenu. Tudi odnos do skupne imovine je odraz naše kulturne osveščenosti.

Ljubitelji narave in njenih lepot, vabljeni v ponedeljek v dolino Završnice, da vsaj malo poravnamo svoj dolg do te čudovite narave!

Turistično društvo Žirovnica

Na podlagi 2. člena odloka o določitvi nalog, ki jih od 1.1.1990 začasno opravljajo organi Samoupravnih interesnih skupnosti (Uradni vestnik Gorenjske, št. 15/89) in 10. člena Pravilnika o podeljevanju Žagarjevih plaket

razpisujemo Žagarjeve plakete za leto 1990.

Žagarjeve plakete se podeljujejo posameznikom ali skupinam delavcev, organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, držbenim organizacijam in društvom v jeseniški občini za:

- večletno uspešno in vidno delo na vzgojnoizobraževalnem področju,
- strokovno in raziskovalno delo na pedagoškem področju,
- oblikovanje boljših organizacijskih oblik vzgojnoizobraževalne dejavnosti,
- oblikovanje izvirnih učnih pripomočkov.

Predloge za podelitev lahko dajo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva, delovne in druge skupnosti.

Pisne predloge z obrazložitvijo je treba predložiti Strokovni službi za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo občine Jesenice, Titova 65, do 7. julija 1990.

Odbor

Po sklepu 13. seje Sveta Centra razpisujemo za šolsko leto 1990/91 naslednja delovna mesta:

1. učitelj matematike in fizike - za določen delovni čas
2. učitelj nemškega jezika - za določen delovni čas
3. učitelj italijanskega in angleškega jezika - za določen delovni čas
4. učitelj zgodovine - za določen delovni čas, nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu
5. dva učitelja telesne vzgoje - za nedoločen delovni čas
6. enega učitelja telesne vzgoje - za določen delovni čas
7. enega učitelja telesne vzgoje - za določen delovni čas - nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu
8. učitelj praktičnega pouka z osnovnim poklicem ključavničar - varilec - za določen delovni čas
9. dva učitelja praktičnega pouka - z osnovnim poklicem strojni mehanik za določen delovni čas

Za vsa navedena delovna mesta sklepamo delovno razmerje s polnim delovnim časom.

Pogoji za sprejem: pod 1. do 5. je zahtevana visoka izobrazba ustrezne smeri, pod 6. in 7. je zahtevana višja izobrazba z navedenim osnovnim poklicem.

Kandidati morajo izpolnjevati vse splošne pogoje, ki jih zahteva zakon o srednjem usmerjenem izobraževanju.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:

Svet Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, C. bratov Rupar 2.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od sprejema sklepa.

Banderske slike Leopolda Layerja in učencev

Jutri, v petek, 8. junija, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice odprli osmo letošnjo razstavo, in sicer razstavo Banderskih slik iz zbirke Gorenjskega muzeja v Kranju. Krajski kulturni program ob otvoritvi bodo izvajali učenci Glasbene šole Jesenice. Strokovni delavec Gorenjskega muzeja dr. Cene Avguštin je ob razstavi napisal naslednji komentar:

»Banderske slike, ki so predmet razstave v razstavnem salonu Dolik, pripadajo tisti zbirki slik, ki je v Gorenjskem muzeju Kranj, ki je razstavo pripravil, po številu eksponatov morda najbolj bogato zastopana. To so dela enega najbolj popularnih gorenjskih slikarjev 19. stoletja Leopolda Layerja in njegove delavnice oziroma nasledstva.

Razstavljene slike na banderih, ki so jih uporabljali pri cerkvenih slovesnostih, posebej pri procesijah, so bile dolga leta shranjene v muzejskih depojah. Po prizadevanjih restavratorja Gorenjskega muzeja akad. kiparja Borisa Sajovica so bile močno poškodovane slike obnovljene. Delo je bilo naporno, kajti stoletno zvijanje teh slik v zvitke je pustilo sledove, ki jih ni bilo lahko odpraviti.

Na stenah razstavnega salona se srečujemo v prvi vrsti z deli Leopolda Layerja in njegovih učencev oziroma naslednikov, čeprav ne smemo pozabiti omeniti nekaterih imensko še nepredelanih osebnosti, med njimi nekaj ljudskih slikarjev. Kljub temu prevladujejo layerjevska dela, kar kaže, kako je ta kranjska delavnica po slikarski plati obvladovala gorenjski prostor.

Layerjev rod izvira po vsej verjetnosti s Tirolskega. Prvi znani predstav-

nik tega rodu Gregor se omenja že v 17. stoletju. Iz Jereke v Bohinju poznamo podobo svete Marjete, delo njegovega sina Josipa, ki jo je naslikal leta 1722.

Josipov sin Marko Layer je bil rojen leta 1727 in je umrl leta 1808. Bil je kipar in slikar obenem. Njegovemu čopcu pripisujemo tudi stenske slike v prezbiteriju župne cerkve na Dovjem in še posebej znameniti bakrokrez s podobo Radovljice iz srebe 18. stoletja.

Vrh doseže delavnica z Leopoldom Layerjem - Markovim sinom, ki je bil rojen leta 1752 in je umrl leta 1828. V Layerjevi delavnici srečamo tudi dva njegova brata - Valentina in Antona in kasneje njegovega posinovljenca Jožefa Egartnerja, sorodnika njegove žene, ki je bil doma iz Gmunda na Koroškem.

Tako lahko govorimo o Layerjevi delavnici, ki je imela prostore v Tomšičevi ulici v Kranju v hiši, ki jo še danes imenujemo Layerjevo. Hiša je zanimiv spomenik klasicistične dobe. Na stropu nad stopnicami je Egartnerjev učenec Jurij Tavčar iz Idrije naslikal vola, vpreženega v voz sena.

Tako Marko kot Leopold Layer pa tudi Josip Egartner so slikali pod vplivom enega naših najbolj znanih baročnih slikarjev Valentina Metzingerja, Layer posebej pa se je kasneje podre-

dil vplivu znamenitega avstrijskega slikarja Kremser Schmidta, s čigar deli se je lahko seznanil v Velesovem pri Cerkljah, pa tudi v cerkvi na Pungartu v Kranju. Kljub tem vplivom je Leopold Layer razvil svoje lastne stilne značilnosti, po katerih ga zlahka ločimo od drugih slikarjev tiste dobe.

Poleg Layerjeve se je v Kranju uveljavila tudi delavnica rodbine Goetzel, bila je predvsem podobarska pa tudi pozlatarska in soboslikarska. Prvi njen predstavnik je bil Ivan Goetzel. Eden od njegovih sinov Josip Goetzel je bil Layerjev učenec. Tudi njegova sinova Gašper in Franc sta bila pod vplivom Layerja. Vendar je njuna podobarska obrt kot pri Egartnerjevih zdrsnila na zelo poprečen nivo.

Layerjev vpliv se kaže tudi pri drugih slikarjih, ki delajo v Kranju - tako pri Francu Bizjaku oziroma Wišlaku in njegovem sinu Anselmu ali Mateju Gorčniku, ki delajo v Radovljici. Njegov učenec je bil znani lastnik podobarske in kamnoseške delavnice v Radovljici Janez Vurnik. Vendar le-ta pripada že drugemu obdobju, času, v katerem se v Kranju že srečujemo s slikarjem Matijem Bradaškom in ko se v njegova dela in prizadevanja njegovega sina že vključujejo vplivi, ki prihajajo z druge strani, s škofjeloškega področja, ki ga tako kot nekdanj v Kranju obvladuje dejavnost Šubičeve delavnice.

Razstava banderskih slik bo v razstavnem salonu Dolik na ogled od vključno 27. junija. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Ideja za branje

(Nasveti za obiskovalce knjižnice in za druge bralce Železarja)

V zadnjih prispevkih v tej rubriki sem kar malo zanemaril poljudnoznanstveno literaturo. Mislim pa, da bi pri ljudeh, če se ne bi zanimali za splošna kulturna vprašanja, usahnila tudi potreba po kvalitetnem leposlovju. Sicer pa, kaj govorim: v veliki meri se to žal že dogaja.

Vsekakor ne škoduje, če imajo bralci za branje poljudnoznanstvenih knjig kakšno dodatno spodbudo. Ta je lahko čisto ideološka. Verjetno se še spominjate polemike, ki se je razvnela v časopisih ob knjigi Veneti, naši davni predniki med avtorji te knjige (Matej Bor, J. Šavli in I. Tomazič) in tistimi, ki zastopajo »uradno« znanost. Podobno kot ta, je bila tudi knjiga So bili Etruščani Slovani v navzkrižju z nauki zgodovinarjev in jezikoslovcev. Verjetno

je ta polemika marsikomu zbudila apetit po branju zgodovinskih del.

Kar zadeva stara ljudstva na naših tleh (in v bližnji sosesčini), je zanimiva na primer Zgodovina Langobardov Pavla Diakona. B. Grafenauer pravi v uvodnih opombah, da je za nas zanimiva zlasti zato, ker so v njej ohranjena »prva sporočila o zgodovini Slovencev po naselitvi v novo domovino«. Ta na videz nedolžni stavek je seveda v nasprotju s teorijami prej omenjenih »nepravovernih« raziskovalcev, ki iščejo dokaze za to, da so predniki Slovencev v tem delu Evrope avtohtono ljudstvo. Če malce premislimo, ni mogoče, da ne bi imeli prav eni kot drugi, saj smo nedvomno dediči kultur, ki so se nekoč razcvetale na tem prostoru; kdo pa se je tudi priselil...

Kak radoveden duh se seveda ne bo sprijaznil s tako pavšalno ugotovitvijo in bo vrtal dalje. Literature o teh rečeh pa ne manjka.

M.H.

NOV GORENJSKI ČASOPIS

Točno opoldne zadnjega dne v maju je bila v gradu Kieselstein v Kranju predstavitev prve številke EUROSHOPA - časopisa »za sporočila s trga in trg sporocila«, ki ga izdaja skupina občanov iz Radovljice, ureja pa Jelica Žalig Grce. Kot piše v uvodniku, je osnovni namen novega časopisa »obveščati potrošnike o kvaliteti ponudbe najrazličnejših izdelkov, delati primerjave, ocenjevati gibanja na trgu in skratka omogočiti kupcu, da dobi za svoj cvenk, kar je največ mogoče.«

EUROSHOP tudi obljublja, da bo bralce, predvsem seveda Gorenjce, sproti obveščal tudi o tem, »kje in kdaj se kaj zanimivega dogaja, kdaj in kam je treba v kino, kdo je komu dal gol in na kateri veselici je bil najboljši pretep.« Poleg tržnih objav in oglasov, ki bodo časopisu tudi poglavitni vir dohodkov, bodo na straneh EUROSHOPA imeli svoj prostor tudi koledar kulturnih prireditev na Gorenjskem, vrstile se bodo predstavitev klubov, društev, strank, sekt in drugih druščin z vseh področij življenja in dela na Gorenjskem - pa tudi mnenjski sestavki o knjigah, filmih, kulturnih, športnih in drugih prireditvah.

V prvi številki EUROSHOPA lahko npr. preberemo mnenje Miha Mazzinija o knjigi Branka Gradišnika Nekdo drug, Miro Mrak piše o zgodovini stare vzhodnjaške igre go, Tadeja Suštar o plesnih večerih v Železnikih, Drago Papler o narodnozabavnih zvokih na Bledu, Jelica Žalig Grce o posredovanju rabljene strojne opreme v okviru Merkurja PE Inženiring. V množici obvestil, oglasov in propagandnih tekstov, pa bo - vsaj med plešci - gotovo največ zanimanja vzbudil članek o posebni laserski terapiji proti odpadanju las, ki jo - menda zelo uspešno - izvaja moška frizerka Nada Debenec iz Škofje Loke.

To, da je že v prvi številki časopisa objavljeno kar lepo število mnenjskih in informativnih člankov, kaže na to, da EUROSHOP ne namerava postati zgolj gorenjska imitacija (sicer zelo uspešnega) ljubljanskega Salomonovega glasnika, pač pa se je odločil ponuditi bralcem nekaj več kot samo razprodajo oglasnega prostora. To »nekaj več« se mu utegne konec koncev obrestovati tudi v komercialnem smislu; še zlasti, če bo uspel razširiti krog bralcev med tistimi Gorenjci, ki niso prepričani, da je mogoče o vsem, kar se pomembnega in zanimivega dogaja od Rateč do Medvod, zvedeti iz Gorenjskega glasa, Železarja in radia Triglav.

Med srkanjem šampanjca in prigrizovanjem obloženih kruhkov v gradu Kieselstein se je šušljalo, da se na Gorenjskem pripravlja na izid še več tržno-informativnih časopisov. Med njimi si je EUROSHOP priboril pomembno prednost še samo s tem, da se je pojavil prvi. Že bližnja prihodnost pa bo pokazala, če bo ta prednost tudi odločilna.

Novemu časopisu bi lahko tudi kaj očitali, npr. nelepo, tuje, pompozno in sploh neustrezno ime. Gledano v celoti pa ima vse možnosti, da postane ob zatonu socrealističnega modela gospodarstva glasilo zasebne iniciative, svežih idej in mladega, pogumnega podjetništva na Gorenjskem.

E. T.

Les v centru LIP na Bledu

V petek, 1. junija, so s krajšim kulturnim programom pevcev okteta odprli foto razstavo v Centru za inženiring v LIP-u na Bledu. Razstavo je odprl predsednik Mohorič iz foto kluba A. Prešeren Jesenice. Govoril je o pomenu razstave na temo Les. V Centru so razstavljene najboljše primerke jeseniških in beljaških fotoamaterjev. Predstavnik Lip-a se je zahvalil predsedniku foto kluba za dobro sodelovanje pri izvedbi tematske razstave. Center za inženiring in marketing v Lip-u bo vedno imel odprta vrata za lepo fotografijo in podobne likovne predstavitve.

Avtorji razstave so člani foto grupe Naturfreunde Villach (Beljak) in člani foto kluba Andrej Prešeren Jesenice. Že več kot štirinajst let fotoamaterji obeh mest sodelujejo tako, da pripravijo skupne razstave, enkrat v Beljaku in drugič na Jesenicah. To znova potrjuje svojstven pomen fotografije - univerzalnega jezika sporazumevanja med ljudmi, sosedi in narodi.

Foto razstava Les je bila prenešana z Jesenic na Lip, v novo odprti Center. Morda je v tem tudi sporočilnost, da še v prihodnje izmenjujemo kulturne dobrine z delovnimi kolektivi.

Osemnajst avtorjev z obeh strani meje predstavljajo dvainšestdeset fotografij. Prevladujejo realistične fotografije, katerih skupna zakonitost je svetloba, ostalo je rezultat domiselnosti in občutij posameznega avtorja. Fotografije so brez eksperimentalnih domislic, prevladujeta objektivnost in domiselna kompozicija.

Razstava nas znova prepriča, da je ostalo še mnogo nedorečenega. Je izrpen vir raziskav in vedno novih pogledov na tako bogat dar narave kot je les.

Koncert domačih in priljubljenih

Moški zbor iz Kroke, starega železarskega kraja pod Jelovico, se je v svojem dolgoletnem delovanju preizkušal z različnimi vrstami domačih in tudi tuje glasbene literature.

S posebnimi nagibi je lep del izteka joče se sezone posvetil tistim slovenskim pesmim, ljudskim oziroma narodnim, ki jih vsak Slovenec rad posluša ali zapoje, kadar je seveda priložnost za to; le na koncertnih odrih jih je redko srečati. V programu letnega koncer-

Od naših na razstavi sodelujejo: Franci Kolman, Jaka Čop, Andrej Malenšek, Branko Čušin, Adi Fink, Sandi Novak, Jani Novak, Gašper Svetlin, Danilo Svetlin, Peter Novak, Klemen Čop, Janez Avsenik, Lojze Mulič in Miha Zvan. Iz Beljaka pa razstavljajo Reinhard Lackner, Erich Kuss, Andreas Strauss in Robert Heuberger.

Razstavo sta vzorno in lično pripravila Andrej Malenšek in Janez Avsenik. Odprta bo do 29. junija.

Slavko Tarman

ta bodo med drugimi tudi pesmi Pod rožnato planino, Odpiraj, dekle kamrico, Pri farni cerkvi, Pozimi pa rožice ne cveto, Zakrivljeno palico v roki, En starček je živel, Srce je žalostno in Jaz pa pojdem na Gorenjsko. Vse so iz zbirke Egija Gašperšiča Kje je moj mili dom, ki je izšla lanske jeseni.

Vsem, ki bi jim prišlo nekaj domače glasbene nostalgije, povezane s takimi ali drugačnimi osebnimi spomini, velja vabilo na koncert v Kroki, 9. junija, ob 20. uri.

Mirko Rabič:

Amaterske kulturne dejavnosti na Dovjem

Cilj te nove generacije posameznikov, ki se jim v kasnejših letih v UO društva priključijo Marta Langus, Branko Žanaky, Jože Pšenica, Mira Kramar od leta 1979 pridružijo še: Sonja Peternel, Boja Strajnar, Miha Peternel, Franc Potočnik, Monika Pintar - por. Eržen, Izidor Podgornik, Srečo Mežnar, Nada Hrovat, Elza Sprager, Franc Voga, Rada Polajnar, Lidija Vrh in Jožica Mavc, je bil, da uredijo dom funkcionalno in vnesejo vanj takšne

aktivnosti, da bodo ljudje želeli prihajati, bodisi kot obiskovalci prireditev ali kot akterji kulturne ustvarjalnosti na vseh področjih, ki jih je mogoče uveljaviti z amaterskim delom.

Ta skupina je poskrbela, da se je v domu zgradil sistem centralnega ogrevanja. Dozidali so novo »kmečko sobo«. Izolirali so strop v celotnem kulturnem domu, nabavili inventar (mize, stole in druge drobne stvari), dva ozvočenja ter opravili še

mного drugih drobnih del, ki jih beležijo v »dnevniku gospodarskih del« in vseh prireditvah, na katerih so sodelovali oz. bili angažirani člani KUD Jaka Rabič. Tu je potrebno omeniti Franca Cerkovnika, Franca Legata, Ivana Rabiča, Srečka Mežnarja, Izidorja Podgornika kot najbolj zaslužne posameznike pri vseh omenjenih akcijah. Tako je bila adaptacija kulturnega doma končana v letu 1989, tik pred odkritjem spomenika Jakobu Aljažu.

Vse to v naslednjih letih pomeni izredno aktivnost članstva tudi v skupinah, ki so bile ustanovljene kasneje. To so: skupina za ročna dela, likovna skupina, KINO skupina in nazadnje skupina za ljudske običaje (v letu 1985).

Poleg članov UO društva vidno vlogo pri organiziranju skupin odigrajo Sonja Peternel, Metka Rabič, Vera Gartner, Alojzija Hlebanja ter drugi. Opravljenega je bilo veliko dela z veliko volje, truda in samoodpovedovanja. Bilo je tudi nekaj težkih trenutkov, pa vendar: voz je prišel teči kot namazan. Iz leta v leto je bilo več uspehov, pri čemer so veliko pomoč, tako materialno kot finančno, nudili prebivalci (ne samo člani, ampak vsi krajanje Dovja in Mojstrane - nabiralne akcije) KS, ZKO Jesenice, Kulturna skupnost ter podjetja. V tej kroniki je v prvi vrsti potrebno omeniti Železarno Jesenice, LIP Bled - Lesna predelava Mojstrana, KO-OP Mojstrana, SGP Gradbincev Jesenice, da številna manjša podjetja ne naštevamo. Ves čas je šlo za veliko razumevanje »lokalnih« oblasti ter izredno dobro sodelovanje z društvu v kraju.

Vse aktivnosti skupin društva so v pisni obliki shranjene v arhivu društva.

Z veliko prizadevanja zlasti Alojza Tramteta so prav v jubilejnem letu uspeli ponovno oživiti delo pevске skupine. Sprva po zaslugi Mire Mesarič z Jesenic do tere, da zbor kasneje prevzame Hedvika Jalen. V tem zadnjem obdobju so bili vodje skupin: Nada Hrovat in Marjetka Zima - folklorna skupina, Sonja Peternel - dramska skupina, Franc Voga - skupina za ljudske običaje (deluje samostojno, z društvom se povezuje samo glede pravilnega delovanja na osnovi Pravil društva), Izidor Podgornik - kino skupi-

Folklorna skupina KUD Jaka Rabič leta 1979

na, Bojan Strajnar - likovna skupina, Alojzija Hlebanja - skupina za ročna dela. To so skupine, kjer so aktivni člani društva v teh 17 letih pripravili ter tako ali drugače organizirali in sodelovali na več kot 400 prireditvah, proslavah, koncertih, gledaliških igrah, predavanjih, družabnih večerih, itd.

Torej vsakih 14 dni prireditev, pri čemer niso upošteevane kino predstave, od leta 1954 realizirane v okviru podjetja Kino Mojstrana, nato v okviru Kinopodjetja Jesenice, medtem ko od leta 1986 s posebnim sporazumom med KUD Jaka Rabič in Kinopodjetjem Kranj društvo samo skrbi za predvajanje filmov. V tem obdobju, točno v letu 1975, združijo knjižnico PD Dovje-Mojstrana z društveno knjižnico, kasneje pa le-ta preide v lastništvo in upravljanje Občinske knjižnice Jesenice.

Kronika naj bo končana s skromno oceno skupin, ki so v teh zadnjih desetih letih dajale ton aktivnosti društva kot celote, ter z imeni hišnikov: Franca Brusa, Ivana Rabiča, Izidorja Podgornika in Alojza Tramteta, ki so zadnjih dvajset let nedvomno opravili obilo garaškega dela.

Dramska Skupina

nikdar ni razočarala. Pripravila je lepo število samostojnih prireditev in nastopov. Ogromno so sodelovali na proslavah in drugih prireditvah v KS, najsi bo skupaj z učenci, ki delujejo v okviru Šolskega kulturnega društva Rudi Kosmač na Osnovni šoli 16. december v Mojstrani, ali pa skupaj s skupinami iz drugih okolij. Skozi različna obdobja je slast odskih desk preskusilo mnogo mladih talentov, izmed katerih bi bilo lahko dobiti tudi dostojne naslednike Rudija Kosmača ali Julke Dovžan - Staričeve, seveda, če bi te posameznike znali pravi čas in v pravem trenutku pravilno usmeriti.

Folklorna skupina

Vsa leta je uspela ohraniti ljudske plesne takšne, kot sta jih mlajši generaciji izročila Viktor Janša in Rudolfina Kosmač. Vse od leta 1960 generacija plesalcev to ljudsko blago prikazuje domačim, prebivalcem občine ter Slovencev. S svojimi nastopi so navduševali občinstvo v SR Hrvatski, Italiji in Avstriji. Pomembno je, da že več let deluje tudi podmladek na Osnovni šoli 16. december, kar daje ga-

Zadrugi in kulturni dom na Dovjem danes

Vabilo na koncert glasbene šole

Vljudno vas vabimo na zaključna koncerta učencev jeseniške Glasbene šole, ki bo

v četrtek, 7. junija, ob 19. uri v Delavskem domu na Javorniku.

Celo leto smo pridno vadili in radi bi vam predstavili naše dosežke. Vaš obisk koncerta nam bo vtil novega elana za delo, saj želimo poleg svojega zadovoljstva ob muziciranju posredovati bogastvo glasbenega doživljanja tudi vam. Z glasbenimi programi smo v tem letu kar 55-krat popestrili kulturno dogajanje v naši občini in izven nje (božični koncert v korist jeseniške bolnišnice, številni nastopi ob otvoritvah likovnih razstav, programi v Kosovi graščini, Domu upokojencev na Jesenicah, nastop na dnevu prosvetnih delavcev, v cerkvi v Planini pod Golico, nastop na republiškem tekmovanju učencev in študentov glasbe - II. nagrada, uspešna predstavitev Glasbene šole na Srečanju glasbenih šol Gorenjske, predstavitev Glasbene šole Jesenice na srečanju malih instrumentalnih skupin, javni nastopi v dvorani šole, javni nastopi ob vseh praznikih...).

Vsi naši programi so bili izvedeni brezplačno. Tokrat smo se odločili, da denar, ki ga bomo zbrali s prodajo vstopnic, namenimo za obnovo instrumentov. Veseli pa bomo tudi tistih, ki jim je vstopnina prevelik izdatek.

Želimo, da na koncert pripeljete tudi svoje sorodnike in prijatelje in s tem podprete naša prizadevanja, saj bosta le polna dvorana in aplavz vzpodbuda za naše nadaljnje delo.

Za šolarje vstopnine ne bo.

Pričakujemo vas!

Učenci glasbene šole Jesenice

Trgovsko podjetje Delikatesa obvešča kupce o spremembi delovnega časa. V Žirovnici, Breznici, na Dovjem in Podinežaklo so trgovine odprte od 8. do 12. ure in od 14. do 19. ure popoldan.

V Kranjski Gori v Trgovsko gostinskem centru je supermarket odprt vse dni od 8. do 19. ure, tudi vse sobote popoldan.

Vse nedelje pa dopoldan od 8. do 11. ure.

V Mojstrani je market odprt neprekinjeno vse dni od 8. do 19. ure. Sobote od 7. do 13. ure.

V času sezone (od 15.6. do 15.9.1990) pa je market odprt tudi vse sobote popoldan in vse nedelje od 8. do 11. ure.

Od 5. junija 1990 dalje vas pričakujejo prodajalke Trgovskega podjetja Delikatesa v novi sodobni samopostrežni trgovini v Centru II, Titova 63. Vse vrste blaga boste lahko kupili po konkurenčnih cenah. Nekaj artiklov pa nudijo zaradi otvoritve po proizvajalčevih cenah.

Društvo mejnih ved
Jesenice

organizira štiridnevni tečaj

globinske sprostitve - joga nidre.

Joga nidra je primerna za popoln počitek, boljši spomin, lajša težave pri nespečnosti, utrujenosti, visokemu krvnemu pritisku ter bolečinah, katerih vzroka ni mogoče najti z nobeno preiskavo. Skratka zmanjšuje mnoge bolezenske težave.

Pri jogi nidri se polnijo energetski centri, t.i. čakre. S tem se vse telo in ves energetski sistem v človeku vitalizira, prenovi in krepi, kar povzroča znatno boljše počutje.

Joga nidra je primerna za mlade in stare obeh spolov. Cenjene kandidate za joga nidra prosimo, da svoje prijave pošljejo (s svojimi naslovi) na naslov: Tomaž Iskra, C. revolucije 9, 64270 Jesenice, in sicer do 15. junija. Za zdravo življenje!

rancijo, da tovrstna umetnost ne bo pozabljena. Želja plesalcev in vodstva skupine je, s profesionalnim učiteljem uspeti sestaviti ekipo, zmoglo zaplesati tudi ples iz drugih okolij oz. drugih narodov in narodnosti.

Skupina za ljudske običaje

Uveljavlja se z vsakoletno organizacijo Večera na vasi sredi vasi Dovje. Njihova aktivnost ima odmev pri ljudeh v širši družbeni skupnosti in je usmerjena v izvedbo prireditve, ki pomenijo ohranjanje ljudskih običajev od pustovanja - povorke pa do silvestrovanja. Torej šeg in navad, ki so nekoč bogatile življenje ljudi na vasi, tega dela slovenske zemlje in se prav po njihovi zaslugi na tak način ponovno vračajo med ljudi.

Skupina za ročna dela ter likovna skupina

V bistvu skrbita za tiste drobne stvari, ki so pomembne pri vsaki prireditvi. Njihova glavna skrb (vsaj do sedaj) je bila usmerjena na pripravo in izvedbo razstave ročnih del - vsako leto v začetku marca. Vsebinske razstave je v prepletenosti ročnih spretnosti ptelil in šivilj ter ustvarjalnosti slikarjev in kiparjev, amaterjev s področja, ki ga pokriva dejavnost društva.

Pevska skupina

S svojimi člani ob koncu tega obdobja, razen želje po ponovni afirmaciji ter kvaliteti, nima drugih ambicij in načrtov.

Kino skupina,

sicer maloštevilna ekipa, že dolgo vrsto let, tako kot člani gospodarske skupine, skrbi za to, da z majhnimi sredstvi ter veliko volje uspeva izvesti velike naloge. Prva s predvajanjem filmov, druga z deli, ki pomenijo prijetno počutje na kulturnih in drugih prireditvah v društvenih prostorih.

Torej člani društva

(skupaj z mnogimi posamezniki, ki v tej kroniki niso omenjeni) vsa leta skrbijo, da je Aljažev kulturni dom vse bolj funkcionalen, da se ljudje v njem prijetno počutijo, da je postal pravi center zbiranja ljudi ob različnih priložnostih. Tako organizirajo ali pomagajo pri organizaciji

občnih zborov drugih društev, jubilejnih, družabnih večerov s plesi, različnih posvetov in predavanj, skoraj vsega tistega, kar se je tam v dvajsetih letih dogajalo v kulturnem domu pri Govocu na Dovjem, kot je zapisal Jakob Aljaž nekoč v svojih spominih.

In kaj na koncu tej kroniki še dodati?

Morda, da je generacija, zbrana okoli Jakoba Aljaža, pričela s pionirskim delom na področju delovanja amaterskih kulturnih društev, zgradila kulturni dom ter v ljudeh privzgojila določeno ljubezen do kulturnih aktivnosti. Generacija Franca Gabra, Viktorja Janša in Janeza Ponikvarja je poskrbela, da jim vsa ta aktivnost postane skoraj entuziazem, ki je vpet v življenje in delo članov društva sedanje generacije še danes. Zatorej s to kroniko imenovanim, pa tudi neimenovanim, le skromna zahvala za vse, kar so storili pri uveljavitvi društva, doma in širše v tritret stoletja dolgem obdobju.

Morda to, da je še marsikaj nedorečenega in nepojasnjenega, kar bi bilo potrebno dopolniti. Morda bo v kasnejših letih nekdo našel čas in se zadeve lotil bolj strokovno in z večjo mero potrpežljivosti. Mogoče celo kdo izmed članov društva, ki danes še kako vedo, da brez odgovornega dela ter angažiranja aktivnih članov kulturnih skupin, s člani UO vred, društvo ne bi moglo storiti tega, kar je. V razmerah, ki so vladale v tem obdobju, to vsekakor ni bilo lahko.

Prav bi bilo, da se vse to nadaljuje tudi v prihodnje v zadovoljstvo vseh tistih, ki se srečujejo v društvenih prostorih ali na kulturnih prireditvah kjerkoli v kraju, se radi zbirajo, predvsem pa prijetno počutijo.

Torej, klobuk dol vsem, od Jakoba Aljaža dalje, ki jim ob problemih, ki tarejo ljudi, ni bilo žal časa, truda, žuljev, in volje za to, da so člani društva in prebivalci KS lahko lani častili tako pomemben jubilej, kot je 75 let ustanovitve prvega kulturnega društva. To je sicer res delovalo pod različnimi imeni, a vedno z istim ciljem - da bi bilo ljudem lažje takrat, ko jim družbeni trenutek ni bil najbolj naklonjen, in takrat, ko je bilo za narodno bit mogoče najbolj potrebno.

Kroniko napisal:
Mirko Rabič, 12. december 1989

Dežurni trgovini

V soboto, 9. junija, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:

- Špecerija Bled, Jesenice, Titova 22, in
- Rožca, poslovalnica 14, Javornik, Pot O. Novaka 8.

Dežurna lekarna

V juniju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Županova Micka v Doslovčah

Gledališče Tone Čufar gostuje v nedeljo, 10. junija, ob 21. uri s predstavo A. T. Linhart Županova Micka v Doslovčah pred rojstno hišo F. S. Finžgarja.

Ob slabem vremenu bo predstava v dvorani na Breznici ob isti uri.

Vljudno vabljeni!

Nedelja, 10. junij 1990, od 8. do 14. ure

Trg francoske revolucije 1
foto antika

Križanke - Ljubljana

Razstava fotoantičnih eksponatov, nakup, menjava, strokovne informacije.

Nakup, prodaja rabljene fotoografske opreme, kinokamer, starih fotografij.

Improviziran fotoantični atelje z demonstracijo, kako so včasih fotografirali.

Licitacija rabljene fotoografske opreme.

Sodelujejo: Kemoservis-Fotomaterial Ljubljana in tehnični servis fotoopreme.

Fotografi - ljubitelji fotografije - zbiralci

Fotoantika 90 je že 13. zapored in je edinstvena v Jugoslaviji. Omogoča vam sklepanje novih poznanstev ljubiteljev fotografije.

Fotoantika vas popelje v zgodovino fotografije.

Izkoristite priložnost, prinesite in pokažite svojo zbirko javnosti. S tem boste obogatili Fotoantiko, da bo pridobila še večji zgodovinski in kulturni pomen. V Križankah se dobimo!

Prireja: Društvo fotografskih delavcev Slovenije

Informacije: Ljubljanska turistična zveza,

Turistično informacijski center, Titova 11.

Izdelujem in popravljam šolske nahrbtnike, kolesarske torbe in denarnice po ugodnih cenah:

nahrbtniki na 2 predala

170 din

nahrbtniki na 3 predale

250 din

denarnice

40 din

kolesarske torbe od

50 do 170 din.

Vsi izdelki so iz nepremočljivega materiala v modri, zeleni, rdeči, vijoličasti in roza barvi.

Informaciji po telefonu

80-121.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

8. junija, amer. vojna drama RO-JEN 4. JULIJA ob 17.30 in 20. uri.

9. junija, amer. vojna drama RO-JEN 4. JULIJA ob 16. uri, 18.30 in 21. uri.

10. junija, premiera amer. komedije PRSTE K SEBI - ONA JE ŠE MLADA ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri amer. trda erotika LJUBEZENSKI MARATON. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

11. junija, amer. komedija PRSTE K SEBI - ONA JE ŠE MLADA ob 18. in 20. uri.

12. junija ni kino predstav.

13. junija, angl. akcij. film HOL-KROFTOVA POGODBA ob 18. uri. Ob 20. uri amer. trda erotika LJUBEZENSKI MARATON. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

14. junija, amer. akcij. film PROGRAMIRANA ZA UBIJANJE ob 18. uri. Ob 20. uri nem. trda erotika VROČE NOČI JOSEPHINE MUTZENBACHER. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

KINO DOVJE

10. junija, amer. barv. komedija TURNER IN HOOCH ob 19.30.

Razstavni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 8. do 27. junija na ogled razstava Banderskih slik Leopolda Layerja in učenec.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Gasilsko društvo na Koroški Beli vabi krajanje krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela in druge občane Jesenic na

gasilsko veselico s srečelovom,

ki bo v soboto, 16. junija, na vrtu pred gasilskim domom na Koroški Beli s pričetkom ob 17. uri. Za ples bo igral kvintet Sava.

Vabijo gasilci s Koroške Bele.

Odprta nova videoteka D

na Hrušici v domu DPD Svoboda, II. nadstropje.

Ponedeljek, sredi in petek, od 18. do 20. ure.

Nudimo najnovejše filme. Ob vpisu prva kaseta brezplačno. Če si sposodite tri kasete naenkrat, vam četrto posodimo brezplačno.

Zahvale

Ob boleči in težki izgubi naše drage žene, mamice, stare mame, sestre, snah, svakinje, tete in sestrične

METKE RAVNIK

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč in podarjeno cvetje.

Zahvaljujem se tudi vaščanom Breznice, sodelavkam kadrovskega oddelka Železarne Jesenice, sodelavcem Transpeda ter sodelavcem KRG-OP Bolnice Jesenice za podarjeno cvetje. Iskrena hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Mož Viki, sin Matjaž z družino in ostalo sorodstvo

Ob prezgodnji izgubi

FRANCA ŠULIGOJA

se žena Mici in sin Drago iskreno zahvaljujeta vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujeta se za podarjeno cvetje in izrečena sožalja.

Iskreno se zahvaljujeta stanovalcem blokov ulice Alojza Travnja z Javornika za nesebično pomoč.

Posebno zahvalo izrekata družinama Rutar in Benedik za vsestransko pomoč ter Antonu Dežmanu za poslovilne besede.

Hvala vsem, ki ste čustvovali z nama.

Ob boleči izgubi mojega očeta

SEJDA SALIHOVIČA

se sodelavcem oddelka hidravlike zahvaljujem za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Said Salihović

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem adjuštaže bluming štelke za prelepo darilo. Hvala tudi sodelavkam iz garderobe za darilo in obisk. Pri nadaljnjem delu vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

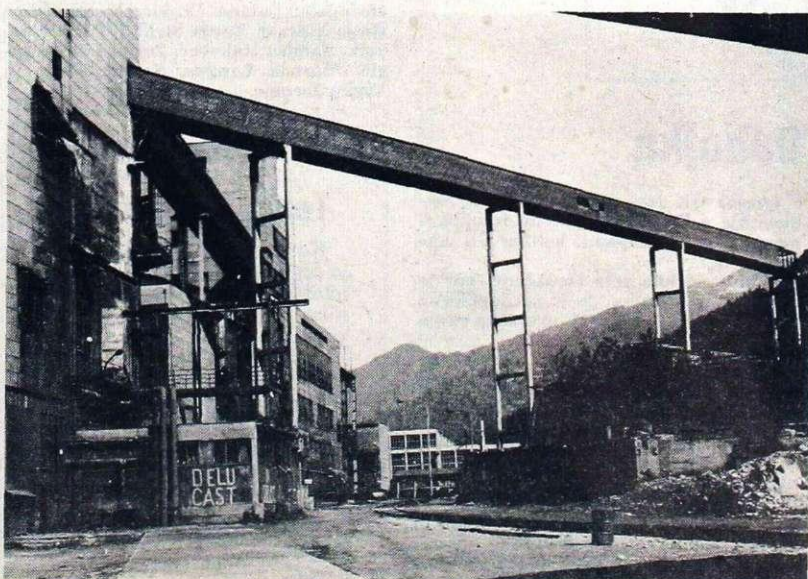
Marija Jakopič

Sodelavcem kvalitetne kontrole se najtopleje zahvaljujem za dolgoletno tovariško sodelovanje. Ob odhodu v pokoj pa za prejeta darila. Pri delu jim želim še veliko uspehov.

Janez Rajgelj

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem jubileju.

Adolf Mulej st.

Delu čast... (foto: Mira Kolenik)

Hokejske novice

Na Jesenice je že 15. maja prišel priznani trener Jan Selvek iz Košic ČSFR. Ta devetindesetletni strokovnjak z bogatimi trenerskimi izkušnjami in uspehi je na Jesenice prišel potem, ko je doma treniral vrsto ekip od pionirskih do ekip iz prve češke lige.

Med drugim je v sezoni 1988/89 z ekipo Košic osvojil naslov državnih prvakov ČSFR, v zadnji sezoni pa je bila njegova ekipa peta. Takoj po prihodu je pričel z napornimi treningi. Igralci so to pričakovali in zato so zelo resno trenirali že pred prihodom novega trenerja. V maju so trenirali petkrat tedensko, od prvega junija naprej pa so treningi že dvakrat dnevno. Jan Selvek si je takoj po prihodu ogledal okolico Jesenic zaradi treningov v naravi in tako boste lahko fante, ki jih poznate z

ledu, srečevali večkrat na teden preznjene in zadihane v okolici Jesenic. Naporni treningi so tudi na stadionu, kjer so na programu razne vaje z utežmi, gimnastika, vaje za hitrost in podobno. Skratka, treningi so naporni in raznoliki.

Vse, ki se zanimajo za jeseniški hokej, je v teh dneh zanimal predvsem prestopni rok hokejistov. Medtem, ko se na Jesenicah zaradi gospodarskih stisk trudijo, da bi hokej sploh lahko še živel, drugje očitno še naprej hodijo okoli s polnimi vrečami denarja. Kako si drugače razlagati sklep predsedstva HZJ, ki je v ekipah dovolilo nastopanje štirih tujcev. Sicer pa so jeseniške igralce oblegali pred-

stavniki drugih klubov. Ker so bili igralci na prvem sestanku seznanjeni s hudimi finančnimi težavami kluba, so v njem s strahom pričakovali konec prestopnega roka. Vendar lahko napišemo, da so vsi igralci v teh težkih trenutkih ostali zvesti Jesenicam.

To je nova spodbuda klubskemu vodstvu, ki se bo trudilo zagotoviti kolikor toliko normalne pogoje za delo. Že v tem mesecu hokej klub po uspelem koncertu Avsenikov organizira novo akcijo za pridobitev finančnih sredstev, in sicer Veliki hokejski ples v hali Podmežakla.

V maju so pričeli s treningi tudi v ostalih selekcijah. Mlajše pionirje še naprej vodi Jože Trebušak, starejše pionirje je po enem letu ponovno prevzel Janez Mlakar. Mladinci pa vadijo pod vodstvom trenerjev Vlasta Červenyja in Romana Pristova.

Delo je steklo v vseh selekcijah po programu. Pri klubu upajo, da bodo našli vsaj minimalno razumevanje pri iskanju finančnih sredstev za obstoj enega izmed rezultatsko najuspešnejših klubov v ekipnih športih v Jugoslaviji.

Obvestilo

Vse pionirje hokejske šole A in B obveščamo, da se pričnejo suhi treningi pod vodstvom trenerja Vikija Tišlerja v soboto, 9. junija, ob 9. uri v dvorani Podmežakla.

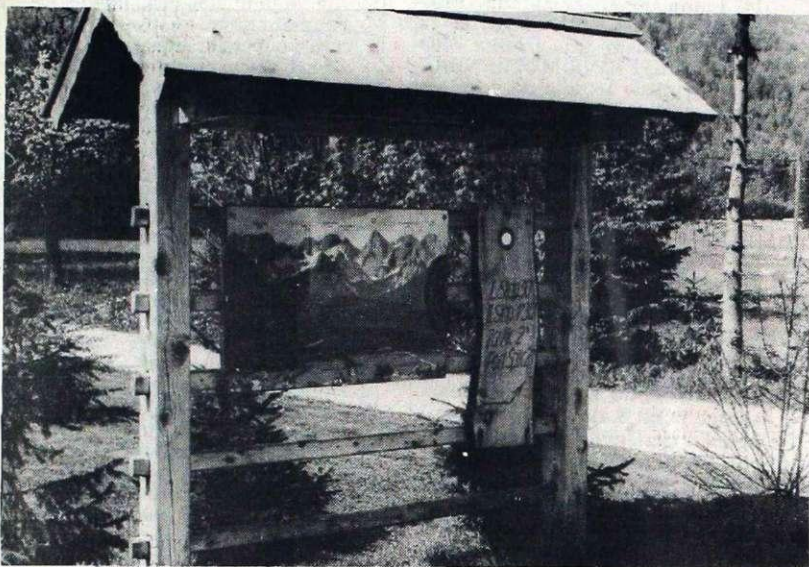
HK Jesenice

Vabilo

Hokejski klub Jesenice vabi 22. junija ob 19. uri v športno dvorano Podmežakla na veliki hokejski ples z bogatim srečelovom.

Igrali bodo Plesni orkester jeseniških železarjev pod vodstvom Francija Koširja in ansambel Tornado s Ptuja.

Gost večera bo Alfi Nipič.

Planinsko društvo iz Gozd Martuljka je pred vstopom v dolino pod Špirom postavilo ličen kozolec, na katerem je načrt s prepotrebnimi podatki o sprehajalnih poteh in gorskih turah. Ljubitelji gora in turisti so nad pridobitvijo zelo navdušeni, kar je pohvale vredno. Lepo in prav pa bi bilo, če bi se v letošnjem letu turizma kaj podobnega pojavilo še na kakem drugem kraju v Gornjesavski dolini.

Lojze Kerštan

Judo

Matarugič državni prvak

Judo klub Leotar iz Trebinja je bil organizator državnega prvenstva za pionirje in pionirke ter mlajše mladince in mladinke. Prvič so se prvenstva udeležile vse republike in pokrajini v obeh starostnih kategorijah.

Razpored igranja tekem lige v malem nogometu

torek, 12. junij:
ob 15.30: Gradis: Energetika
ob 16.05: Jeklovlek: Želbjarna
ob 16.40: Camel: TPV
ob 17.15: Elektrode: VBS
ob 17.50: Transport: Kdo je naslednji
ob 18.25: KVV: Borsalino
ob 19.00: HVB: HVB
ob 19.35: Narcis: JE1: Železnica
sreda, 13. junij:
ob 15.30: VDP: adjustaža VBS
ob 16.05: Livarna: SD
ob 16.40: JE2: Žičarna
ob 17.15: TPV: Elektrode
ob 17.50: Želbjarna: Camel
ob 18.25: Energetika: Jeklovlek
ob 19.00: Ilinden 83: Gradis
ob 19.35: HVB: Narcis: JE1
ob 20.10: Borsalino: HVJ
četrtek, 14. junij:
ob 15.00: Kdo je naslednji: Kovin
ob 15.35: Valjarna žice: Transport
ob 16.10: Jeklovlek: Ilinden 83
ob 19.15: Camel: Energetika
ob 19.50: VBS: TPV
ob 20.25: Elektrode: Želbjarna
petek, 15. junij:
ob 15.30: Kovin: VZP
ob 16.05: HVJ: Kdo je naslednji
ob 16.40: Narcis: JE1: Borsalino
ob 17.15: Železnica: HVB
Ob 18.15 bo tudi žrebanje za finale občinskega prvenstva in prvenstva Železarne.

Zvone K.

Odbojka

Igralke OK Jesenice so zaključile tekmovalje v II. SOL Zahod in osvojile 8. mesto med 12 ekipami, kolikor jih tekmuje v ligi.

Ekipa so bile zelo izenačene, kar je razvidno iz podatka, da je prvouvrščena ekipa osvojila 42 točk, 12. uvrščena ekipa pa 27 točk.

Tekme v jesenskem delu tekmovalja so igrale premalo borbeno. Vse preveč je bilo lastnih napak, zato je bil tudi uspeh slabši od pričakovanja. V spomladanskem delu pa so igrale bolj disciplinirano in tudi bolj borbeno, zato so imele več uspeha v igri.

Borbenost in disciplino igre igralka lahko pridobijo le v poletnih treningih in z večjo zavzetostjo in disciplino na treningih. Trenirale so dvakrat tedensko po uro in pol, kar je odločno premalo za boljše uvrstitev na tekmovaljih. Če hoče-

mo imeti boljše rezultate in odbojko dvigniti na raven, ki so jo Jesenice že imele, bi bilo potrebno bolj smotrno porazdeliti klube po objektih, ki so primerni za tovrstne dejavnosti. Treningi bi morali biti najmanj trikrat tedensko po eno uro in pol z vsemi selekcijami.

Ekipa OK Jesenice so v sezoni 1989/90 zastopale: Sabina Crnklič, Mojca Tišov, Katja Vidmar, Tanja Šteblaj, Petra Končnik, Sandra Rakovec, Zarka Džamastagič, Maruša Langus, Sabiha Bešić in Mojca Jernejc.

Tenis za železarje

Komisija za šport in rekreacijo pri Sindikatu ŽJ razpisuje celoletni turnir v tenisu po pravilniku, ki je bil objavljen v 18. številki Železarja.

Prijavite se na dan tekmovalja v športnem parku pod Mežaklo. Tekmovalje se bo pričelo z zborom vseh udeležencev turnirja (moški in ženske) v petek, 8. junija, ob 16. uri. Turnir se bo nadaljeval v soboto, 9. junija, ob 9. uri.

Vodja tekmovalja je Milan Klinar.

Mladi planinci, živjo!

Tako kot druga leta, smo vam pri MO PD Jesenice tudi letos pripravili Poletni planinski tabor. Ta bo od 24. junija do 30. junija.

Mlajša skupina, to so učenci od 1. do 4. razreda, bo tabor preživljala v Maretovev domu nad Martuljkom. Cena tega tabora je 300,00 din. Vodi ga bo Gorazd Jeršin. Starejša skupina (učenci od 5. do 8. razreda) bo teden dni preživela v koči na Planini pri jezeru. Ta tabor bo vodil Lojz Novak, cena pa je 500,00 din.

Poleg izletov boste na taborih izvedeli še marsikaj zanimivega o življenju v gorah, bo pa tudi dovolj prostega časa za razne družabne igre.

Podrobnejše informacije o obeh taborih lahko dobite na PD Jesenice ali pri Lojzu Novaku (telefon 84-718 - doma, ŽJ int. 33-52 v službi), nekaj dni pred odhodom na tabor pa bo v sejni sobi PD Jesenice še sestanek z udeleženci in njihovimi starši. Sestanek bo 21. junija ob 18. uri. Tu boste izvedeli vse o času odhoda in opremlitvi, ki jo morate vzeti s seboj.

Tabor lahko plačate v dveh obrokih. En obrok je ob prijavi, ki jo lahko oddate mentorjem na šoli, ali pa na PD Jesenice, drug obrok pa plačate na taboru.

Upamo, da se nam boš na taboru pridružil!

MO PD Jesenice

Na Olševi s koroškimi planinci

V soboto, 26. maja, smo bili gostje koroških železarjev - planincev na Olševi. Iz Železarne Jesenice se je pohoda udeležilo 57 planincev. Potovali smo po Savinjski in Logarski dolini do Solčave, kjer so nas lepo sprejeli ravenski vodniki.

Voznik Stane je pokazal precej spretnosti in nas pripeljal k Svetemu duhu na nadmorsko višino 1.240 m. Od tam smo pot nadaljevali k Potočki zijalki. Na poti nas je spremljalo čudovito cvetenje lepih jegličev. Prav kmalu smo dosegli vrh, od koder se nam je odpiral razgled na avstrijsko stran in Peco, kajti naše doline so bile v megli.

Nepozabno je bilo tudi rajanje v Koprivni, saj so prisrčni Korošci poskrbeli za obilo zabave, poceni pijačo in okusno enolončnico.

Vodja pohoda
Janez Avsenik

Na Olševi (foto: Janez Avsenik)

Potočka zijalka (foto: Janez Avsenik)

Društvo upokojencev Javornik - Koroška Bela obvešča

vse člane in članice, da organizira izlet na Roglo, kjer bo srečanje vseh upokojencev Slovenije 6. julija 1990.

Odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred trgovine Čufar s postankom pred železniško postajo Jesenice, Železarno Jesenice in pred samopostrežno trgovino na Javorniku ter na Koroški Beli.

Prijave bomo sprejemali v torek, 12. in 19. junija, od 9. do 12. ure. Prispevek na člana 80 din se plača ob prijavi.

Obenem prosimo vse člane, ki še niso poravnali članarine in prispevka za vzajemno samopomoč za leto 1990, da to poravnajo v juniju.

Izvršni odbor društva

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje članice in člane na srečanje pobratenih društev upokojencev Jesenice in Trbovlje, ki bo

v torek, 19. junija, v Trbovljah.

Avtobusa bosta odpeljala izpred Zdravstvenega doma na Jesenicah ob 6. uri zjutraj s postanki na avtobusnih postajah do Železarne. Cena izleta, v katero je vračunan avtobusni prevoz, dopolnjska malica, kosilo in stroški organizacije izleta, je 160,00 din po osebi.

Po malici bo ogled tovarne stekla v Hrastniku, kjer bo možen nakup steklenih izdelkov po tovarniških cenah. Po kosilu bo družabno srečanje v domu upokojencev Trbovlje s plesom in programom.

Prijave in vplačila sprejemamo v društveni pisarni od petka, 8. junija, ob 16. do 18. ure.

Vabljeni!

IO DU Jesenice